

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

2^ο Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης (πρώην ΕΠΛ)
2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
5^ο ΤΕΕ Ηρακλείου Κρήτης
Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου Ν. Κεφαλληνίας
3^ο Γυμνάσιο Νεάπολης Θεσσαλονίκης
Γυμνάσιο Μεσοποταμίας Ν. Καστοριάς

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2000

Το εκπαιδευτικό υλικό «Υπαίθριος σχολικός χώρος: εργαλείο αγωγής και εκπαίδευσης» είναι το κύριο προϊόν της έρευνας και των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης το οποίο οργανώθηκε και υλοποιήθηκε στο πλαίσιο Σχολικής Πολυεταιρικής Εθνικής Σύμπραξης των Προγραμμάτων Κινητικότητας του ΕΠΕΑΕΚ. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας.

Το συντονισμό της σύμπραξης είχε το 2^ο Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης Θεσσαλονίκης. Στη σύμπραξη συμμετείχαν επίσης το 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, το 3^ο Γυμνάσιο Νεάπολης, το 5^ο ΤΕΕ Ηρακλείου Κρήτης, το Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου Κεφαλονιάς, το Γυμνάσιο –Λύκειο Μεσοποταμίας Καστοριάς,

**Υπεύθυνη του προγράμματος
ΚΩΣΤΑΝΤΙΑ ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗ, Δρ Παιδαγωγικών**

**Παιδαγωγικός Σχεδιασμός, Οργάνωση και επιμέλεια του εκπαιδευτικού υλικού
ΚΩΣΤΑΝΤΙΑ ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗ Δρ Παιδαγωγικών**

Για την υλοποίηση του προγράμματος και την παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού συνεργάστηκαν οι εκπαιδευτικοί :

Σταφυλλίδου Σταματία Μαθηματικός, Δημητρίου Πηνελόπη οικονομολόγος, Μιχελάκη Δέσποινα Θεολόγος, Παπαδοπούλου Παναγιώτα Μαθηματικός από το 2^ο Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης, Αντωνιάδου Ναζλού Φυσιολόγος, Καρδαρά Αθηνά Φιλολόγος, από το 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, Ευσταθίου Αικατερίνη Γυμνάστρια, Σιωπίδης Παναγιώτης Μηχανικός από το 3^ο Γυμνάσιο Νεάπολης, Τζουλιανιάκη Ευαγγελία Κοινωνιολόγος από το Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου, Βασιλάκη Αναστασία Γεωπόνος από το 5^ο ΤΕΕ Ηρακλείου, Παπαγιαννοπούλου Αικατερίνη Γαλλικής, από Γυμνάσιο Μεσοποταμίας

Συγγραφή φύλλων εργασίας

Κωσταντία Ταμουτσήλη	1,3,4,5,6,7,8,9,10,13,14,17,21,25,26,28,16,31
Αγαθαγγελίδου Μαρία	2,18,19,20,22,23,24,27
Σταφυλλίδου Ματούλα	11,12,15
Μιχελάκη Δέσποινα	29,30,32

Στην επιμέλεια των φύλλων εργασίας και των παιδαγωγικών οδηγιών συνεργάστηκε η ΜΑΡΙΑ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΛΙΔΟΥ, Δρ Φιλοσοφικής, εκπαιδευτικός.

Το θεωρητικό Κείμενο, τα κείμενα του CDROM, το σενάριο και τη σκηνοθετική επιμέλεια του VIDEO και τις οδηγίες χρήσης του παιδαγωγικού υλικού, έγραψε η ΚΩΣΤΑΝΤΙΑ ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗ Δρ Παιδαγωγικών.

Στην πιλοτική εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στα σχολεία συνεργάστηκαν οι εκπαιδευτικοί: Βογιατζή Καμέλια, Καρδαρά Αθηνά, Εξάρχου Καλλιόπη, Καραμπουρνίδου Αναστασία, Καρδαρά Αθανασία, Κιντώνη Αικατερίνη, Κοτσαπούκης Χρίστος, Λαδάς Κίμων, Νικολακούδης Ακύλας, Παπαδάτος Ευάγγελος, Πατρίκιος Δημήτριος, Σπυριδόπουλος Σπύρος, Μπάλιου Χρυσάνθη, Ντάφη Ζωή, Καρπούζα Αρχοντούλα, Φαρακλός Ευάγγελος, Ρίζος Κώστας.

Η αξιολόγηση του προγράμματος καθώς και η αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού έγινε από την ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΑΛΑ, Δρ Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το εκπαιδευτικό υλικό «Υπαίθριος σχολικός χώρος: εργαλείο αγωγής και εκπαίδευσης» είναι το κύριο προϊόν της έρευνας και των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης το οποίο οργανώθηκε και υλοποιήθηκε στο πλαίσιο Σχολικής Πολυεταιρικής Εθνικής Σύμπραξης των Προγραμμάτων Κινητικότητας του ΕΠΕΑΕΚ. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας.

Το συντονισμό της σύμπραξης είχε το 2^ο Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης Θεσσαλονίκης. Στη σύμπραξη συμμετείχαν επίσης το 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, το 3^ο Γυμνάσιο Νεάπολης, το 5^ο ΤΕΕ Ηρακλείου Κρήτης, το Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου Κεφαλλονιάς, το Γυμνάσιο –Λύκειο Μεσοποταμίας Καστοριάς.

Το πρόγραμμα διήρκεσε δύο χρόνια (1998-2000.) και εξελίχτηκε σε τρεις φάσεις: Κατά την πρώτη φάση έγινε ο σχεδιασμός και η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος που αφορούσε τον παιδαγωγικό επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου.

Στη δεύτερη φάση υλοποιήθηκε ο σχεδιασμός και η αρχική συγγραφή του οδηγού για την υλοποίηση προγράμματος ΠΕ με θέμα τον «Παιδαγωγικό επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου» και η αρχική συγγραφή και πιλοτική εφαρμογή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Η τρίτη φάση περιέλαβε την τελική διαμόρφωση και τη συγγραφή του εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με τα πορίσματα της αξιολόγησης, καθώς και την παραγωγή υποστηρικτικού υλικού αποτελούμενου από ένα VIDEO και ένα CDROM.

Το εκπαιδευτικό υλικό απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και περιλαμβάνει:

Κείμενα βασικής ενημέρωσης « Υπαίθριος σχολικός χώρος: παιδαγωγικός σχεδιασμός και εκπαιδευτική αξιοποίηση».

Παιδαγωγικό υλικό για τους εκπαιδευτικούς αρθρωμένο σε έναν οδηγό για την πορεία υλοποίησης ενός προγράμματος με θέμα τον «Παιδαγωγικό επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου» και σε 32 αυτοτελή φύλλα παιδαγωγικών οδηγιών.

Εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές αρθρωμένο σε 32 αυτοτελή φύλλα εργασίας.

Ευχαριστούμε θερμά τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές του συντονιστικού και των εταιρικών σχολείων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, καθώς και όλους όσους συνέβαλαν με κάθε τρόπο στην επιτυχή έκβαση του προγράμματος.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα το Υπουργείο Παιδείας χωρίς την οικονομική στήριξη του οποίου το πρόγραμμα δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί.

Η Υπεύθυνη του προγράμματος

ΚΩΣΤΑΝΤΙΑ ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗ

**ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Το εκπαιδευτικό υλικό και η χρήση του

Το θέμα του εκπαιδευτικού υλικού

Σύμφωνα με σύγχρονες παιδοκεντρικές παιδαγωγικές απόψεις που αναγνωρίζουν το ρόλο του περιβάλλοντος στην ανάπτυξη του παιδιού και το θεωρούν ως ένα από τους παράγοντες της παιδαγωγικής διαδικασίας, οι σχολικές αυλές αντιμετωπίζονται ως χώροι αγωγής. Θεωρείται μάλιστα, ότι ο σχεδιασμός τους και η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να υπακούουν σε κοινές αρχές. Με βάση την άποψη αυτή γίνεται αντιληπτό ότι ο σχεδιασμός της αυλής του ελληνικού σχολείου που εκφράζει και την άποψη της πολιτείας και την κυρίαρχη κοινωνική αντίληψη για την ποιότητα του χώρου που ταιριάζει στην εκπαίδευση των παιδιών, ανταποκρίνεται και εξακολουθεί να στηρίζει ένα παρωχημένο μοντέλο διδασκαλίας, το παραδοσιακό δασκαλοκεντρικό μοντέλο, που περιορίζει τη διδασκαλία και τη μάθηση στην σχολική αίθουσα, στην *τάξη*.

Οι σχολικές αυλές όμως εκτός από χώροι αγωγής είναι ουσιαστικά και οι τελευταίες ευκαιρίες που έχουν απομείνει στη σύγχρονη ελληνική πόλη για να φιλοξενηθούν χώροι φύσης για τους μαθητές και να βελτιωθεί το αστικό περιβάλλον γενικότερα.

Στο υλικό αυτό παρουσιάζονται οι δυνατότητες κατάλληλου σχεδιασμού της σχολικής αυλής ώστε να λειτουργεί ως μέσο στήριξης μιας παιδαγωγικής προσέγγισης που διευκολύνει την ανάπτυξη δημοκρατικών παιδαγωγικών σχέσεων και καθιστά την μάθηση μια ευχάριστη διαδικασία. Να αποτελέσει επίσης η αυλή του σχολείου ένα χώρο στον οποίο οι μαθητές θα παρατηρούν, θα συμμετέχουν και θα μαθαίνουν από ένα δυναμικό σύνθετο και πλούσιο περιβάλλον, θα αποκτούν βιώματα από το περιβάλλον της φύσης για να το αγαπήσουν ώστε ως ενήλικες, να ενδιαφερθούν για την προστασία του, και συγχρόνως να συμβάλουν και στην αισθητική και φυσική βελτίωση του περιβάλλοντος του σχολείου και της πόλης.

Σκοπός και στόχοι του εκπαιδευτικού υλικού

Το εκπαιδευτικό υλικό «Υπαίθριος σχολικός χώρος εργαλείο αγωγής και εκπαίδευσης» απευθύνεται σε μαθητές και εκπαιδευτικούς των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Είναι το κύριο προϊόν της έρευνας και των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης το οποίο οργανώθηκε και υλοποιήθηκε

στο πλαίσιο Σχολικής Πολυεταιρικής Εθνικής Σύμπραξης των Προγραμμάτων Κινητικότητας του ΕΠΕΑΕΚ. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας.

Το συντονισμό της σύμπραξης είχε το 2^ο Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης Θεσσαλονίκης. Στη σύμπραξη συμμετείχαν επίσης το 3^ο Γυμνάσιο Νεάπολης, το 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, το 5^ο ΤΕΕ Ηρακλείου Κρήτης, το Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου Κεφαλληνίας, το Γυμνάσιο –Λύκειο Μεσοποταμίας Καστοριάς.

Σκοπός του εκπαιδευτικού υλικού είναι να βοηθήσει τα μέλη της σχολικής κοινότητας να ακολουθήσουν μια αποτελεσματική διαδικασία με βάση τη προτεινόμενη μεθοδολογία για να βελτιώσουν αισθητικά και λειτουργικά τον υπαίθριο σχολικό χώρο, ώστε αυτός να ανταποκρίνεται σε σύγχρονες απόψεις για το ρόλο του περιβάλλοντος στην αγωγή και εκπαίδευση, και να τον αξιοποιήσουν για τη στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ειδικότερα αποσκοπεί:

- να γνωρίσει **στους εκπαιδευτικούς**
 - Μια μεθοδολογία για την πορεία την οποία μπορούν να ακολουθήσουν με στόχο τη βελτίωση του υπαίθριου σχολικού χώρου
 - Έναν ενδεικτικό τρόπο εκπαιδευτικής αξιοποίησης του υπαίθριου σχολικού χώρου στην διδασκαλία διαφόρων γνωστικών αντικειμένων με εφαρμογή σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων
- Να ενεργοποιήσει το ενδιαφέρον **των μαθητών**
 - να συμμετάσχουν σε προγράμματα επανασχεδιασμού της σχολικής αυλής ώστε να γίνουν πιο ευχάριστες η διαδικασία μάθησης και η παραμονή τους στο σχολείο.

Η μεθοδολογία που προτείνεται εφαρμόστηκε πιλοτικά στα πλαίσια του προγράμματος και στηρίζεται σε συμμετοχικές διαδικασίες σχεδιασμού, στο επίκεντρο των οποίων βρίσκεται η σχολική κοινότητα ώστε οι αλλαγές που θα προκύψουν να είναι βιώσιμες.

Οι παιδαγωγικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σχεδιάστηκαν με στόχο να εγείρουν το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών να υιοθετήσουν σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούν το περιβάλλον για τη στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στηρίζονται στην ενεργητική συμμετοχή του μαθητή στη μάθηση.

Δομή του εκπαιδευτικού υλικού

Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελείται από υλικό για τον εκπαιδευτικό και για τον μαθητή. Το υλικό για τον εκπαιδευτικό περιλαμβάνει ενημερωτικό κείμενο για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την παιδαγωγική αξιοποίηση του υπαίθριου σχολικού χώρου, επίσης παιδαγωγικό υλικό που αναφέρεται στην μεθοδολογία υλοποίησης ενός Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό του Υπαίθριου σχολικού χώρου καθώς και παιδαγωγικό υλικό που αναφέρεται στις διδακτικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις που απαιτεί η υλοποίηση των δραστηριοτήτων των φύλλων εργασίας με τους μαθητές. Το υλικό για τον μαθητή περιλαμβάνει 32 δραστηριότητες διατυπωμένες σε 32 φύλλα εργασίας.

Ειδικότερα

Το εκπαιδευτικό υλικό για το μαθητή

Αποτελείται από 32 αυτοτελή φύλλα εργασίας διαρθρωμένα σε δύο ενότητες. Στην Α' ενότητα τα φύλλα εργασίας πραγματεύονται θέματα που αναφέρονται στον παιδαγωγικό σχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου. Στο Β' μέρος τα φύλλα εργασίας αρθρώνονται με τρόπο ώστε να υλοποιούνται παιδαγωγικές δραστηριότητες από διάφορες γνωστικές περιοχές του αναλυτικού προγράμματος με βιωματικό τρόπο και συνεργατική και ομαδοκεντρική διδακτική προσέγγιση.

Κάθε φύλλο εργασίας περιλαμβάνει κατάλληλα επιλεγμένες δραστηριότητες σε κάθε μια διευκρινίζεται στον μαθητή ο τρόπος που θα εργαστεί. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να εργαστούν τόσο στην αίθουσα όσο και κυρίως στην αυλή του σχολείου και να χρησιμοποιήσουν ποικίλες πηγές πληροφόρησης (περιβάλλον, ειδικούς, έντυπο υλικό) και να έρθουν σε επαφή με τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία. Οι διδακτικές δραστηριότητες εγείρουν το ενδιαφέρον του μαθητή, αξιοποιούν το χώρο ως εργαλείο μάθησης, ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία μάθησης.

Το παιδαγωγικό υλικό για τον εκπαιδευτικό

Το παιδαγωγικό υλικό για τον εκπαιδευτικό αποτελείται από αναλυτικό κείμενο με τη μεθοδολογία και τα στάδια που μπορεί να ακολουθήσει για την υλοποίηση ενός προγράμματος στα πλαίσια της Π.Ε. για τον παιδαγωγικό επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου με συμμετοχικές διαδικασίες. Περιλαμβάνει επίσης 32 αυτοτελή φύλλα οδηγιών (ισάριθμα με τα φύλλα εργασίας του μαθητή), κάθε ένα από τα

οποία αναφέρεται στο αντίστοιχο φύλλο εργασίας του μαθητή. Στις οδηγίες γράφονται οι στόχοι, οι προτεινόμενες διδακτικές προσεγγίσεις καθώς και τα απαιτούμενα υλικά για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων.

Το ενημερωτικό κείμενο για τον εκπαιδευτικό

Στο κείμενο αυτό με τίτλο « Παιδαγωγικός σχεδιασμός και εκπαιδευτική αξιοποίηση του υπαίθριου σχολικού χώρου» συγκεντρώνεται συνοπτικά βασική επιστημονική γνώση, σύγχρονα δεδομένα και αντιλήψεις, για τη παιδαγωγική διάσταση του χώρου, τη σύνδεση μεταξύ του τρόπου σχεδιασμού και οργάνωσης του χώρου και της διδακτικής προσέγγισης που εξυπηρετεί, την δυνατότητα αξιοποίησης του χώρου και ειδικότερα της σχολικής αυλής ως παιδαγωγικού εργαλείου, στα πλαίσια σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων που αναγνωρίζουν το περιβάλλον ως συντελεστή της διαδικασίας μάθησης.

Περιλαμβάνονται επίσης κριτήρια παιδαγωγικού σχεδιασμού του υπαίθριου σχολικού χώρου ώστε αυτός να αποτελέσει εκπαιδευτικό εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού.

Στόχος του κειμένου είναι να εισαγάγει τον εκπαιδευτικό γενικά στην έννοια της παιδαγωγικής διάστασης του χώρου και τις προοπτικές αξιοποίησής του στα πλαίσια εφαρμογής σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων για βιωματική μάθηση μέσα από την εφαρμογή ομαδοκεντρικής και συνεργατικής διδακτικής προσέγγισης με αξιοποίηση του κατάλληλα σχεδιασμένου υπαίθριου σχολικού χώρου, ώστε η διδασκαλία και η μάθηση να αποτελέσουν μια ευχάριστη διαδικασία που λειτουργεί σε κλίμα δημοκρατικών παιδαγωγικών σχέσεων.

Επισημαίνεται ότι το κείμενο δεν φιλοδοξεί να εξαντλήσει επιστημονικά το θέμα αλλά να προσφέρει βασική θεωρητική ενημέρωση στον εκπαιδευτικό, η οποία θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου ο εκπαιδευτικός να υιοθετήσει σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στην διδασκαλία του και να συμβάλλει στον παιδαγωγικό επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου και την αισθητική και λειτουργική του αναβάθμιση.

Χρήση και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού

Το υλικό όσον αφορά την εφαρμογή του μπορεί να υλοποιηθεί το πρώτο μέρος ολόκληρο στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με θέμα το συμμετοχικό παιδαγωγικό σχεδιασμό και την

αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του υπαίθριου σχολικού χώρου. Τα φύλλα εργασίας από το Β΄ μέρος μπορούν να υλοποιηθούν μεμονωμένα στα πλαίσια διδασκαλίας των ειδικών γνωστικών περιοχών που πραγματεύονται.

Ο εκπαιδευτικός φωτοτυπεί και μοιράζει από ένα φύλλο εργασίας σε κάθε ομάδα μαθητών ώστε να ενισχύσει τη συνεργατική μάθηση. Παρακολουθεί την εργασία των μαθητών στην ομάδα και παρεμβαίνει διακριτικά και μόνον όταν του ζητηθεί από τους μαθητές. Η αξιολόγηση των ομάδων γίνεται με βάση τη συμπλήρωση του υλικού των φύλλων εργασίας στην ομάδα και αφού ολοκληρωθεί η παρουσίαση και η συζήτηση στην τάξη.

Επισημαίνεται ότι το εκπαιδευτικό υλικό δεν είναι στατικό αλλά δυναμικό. Εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα να βασίζονται στις προτεινόμενες δραστηριότητες αλλά και να τις τροποποιούν και να τις εμπλουτίζουν ανάλογα με την πραγματικότητα και τις ιδιαιτερότητες του δικού τους σχολικού χώρου.

Μπορεί επίσης να αποτελέσει και οδηγό για όλους τους εκπαιδευτικούς του σχολείου για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία και άλλων γνωστικών αντικειμένων.

Επίλογος

Το εκπαιδευτικό υλικό “Υπαίθριος σχολικός χώρος: εργαλείο αγωγής και εκπαίδευσης” αποτελεί έναν οδηγό για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την εκπαιδευτική αξιοποίηση του υπαίθριου σχολικού χώρου με στόχο εκτός από την ενεργοποίηση της σχολικής κοινότητας στην αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του υπαίθριου σχολικού χώρου να συμβάλει στην υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων βιωματικής μάθησης με αξιοποίηση της ομαδοκεντρικής και συνεργατικής διδασκαλίας.

Βιβλιογραφικές παραπομπές

- Adams, E., *Learning Through Landscapes..* Winchester: Learning Through Landscapes Trust, 1990.
- Clark, Rosemary- Walters, Peter *Trees in the School Grounds*, Devon 1992
- Γερμανός, Δ. , *Παιδαγωγική και Σχολικός Χώρος I*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, 1992.
- Γερμανός, Δ., "Παιδί και Υλικός Χώρος στη Σύγχρονη Ελληνική Πόλη: Παιδαγωγικοί και Πολιτισμικοί παράγοντες", *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών ΑΠΘ*, 1993.
- Hare, Ralph- Attenborough, Christine- Day, Trevor *Geography in the School Grounds*, Devon 1996
- Hart, R. , "Children's Participation in Planning and Design", in: Weinstein, G.,S. & David, T.,G., *Spaces for Children: The Built Environment and Child Development*. New York: Plenum, 1987.
- Hart, R., *Children's Participation: The Theory and Practice of Involving Young Citizens in Community Development and Environmental Care*. London: Earthscan Publications Ltd. 1997.
- Keaney, Brian *Arts in the School Grounds*, Devon 1996
- Keaney, Brian *English in the School Grounds*, Devon 1998
- Madders, M. & Royffe, C., "The Open Air Classroom", *Landscape Design*, 1988.
- Moore, R. "Before and After Asphalt: Diversity as an Ecological Measure of Quality in Children's Outdoor Environments" , in: Bloch & Pellegrini (eds), *The Ecological Context of Children's Play*. N.York: Croom Helm, 1980.
- Moore, R., " Meanings and Measures of Children/Environment Quality: Some Findings from Washington Environmental Yard" , in: Rogers, W., Ittelson, W., *New Directions in Environmental Design Research*, EDRA: 1979.
- Ohio department of Natural Resources. *Habitats for Learning: Ohio takes a new look at school labs.* ,Colombus OH 43224 , 1995.
-
- Owens, P.,E., "Natural Landscapes, Gathering Places, and Prospect Refuges: Characteristics of Outdoor Places Valued by Teens", *Children's Environments Quarterly*, (5,) 1988.
- Rowe, S., *The Seasons in School Grounds*. Winchester: Learning Through Landscape Trust, 1991.
- Sebba, R., "Schoolyard Design as an Expression of Educational Principles", *Children's Environments Quarterly, Schoolyards*, (3) 1986.
- Thomas, Gill *Science in the School Grounds*, Devon 1992
- Titman, W., "Hidden Signs" *Landscape Design*, (227), 1994.
- Titman, W., *Special Places,Special People: the Hidden Curriculum of School Grounds*.
- Winchester: Southgate Publishers, 1994.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΑΙΘΥΡΙΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.

Η μεθοδολογία που προτείνεται στηρίζεται σε συμμετοχικές διαδικασίες, στο επίκεντρο των οποίων βρίσκεται η σχολική κοινότητα

ώστε οι αλλαγές που θα προκύψουν να ανταποκρίνονται:

- στις ανάγκες και επιθυμίες των παιδιών,
- στον τρόπο που θέλουν να τον χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί και
- στην αντίληψη για το σχολικό χώρο που έχουν οι γονείς,

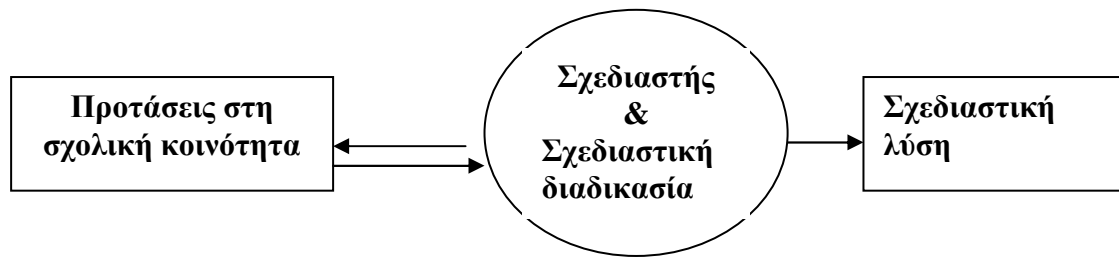
ώστε οι αλλαγές να είναι βιώσιμες.

Επίσης :

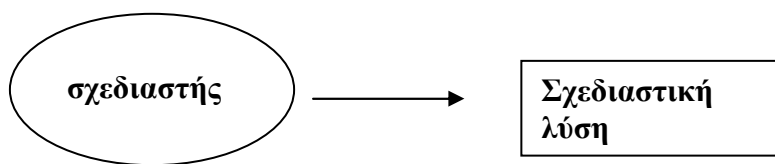
- να αποτελέσουν προϊόν παιδαγωγικής δραστηριότητας μέσα από την οποία οι μαθητές θα κατανοήσουν τις διαδικασίες σχεδιασμού του περιβάλλοντος, το ρόλο του ανθρώπου στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος, και θα αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες
- να συμβάλλουν στη μελλοντική εξέλιξη των μαθητών σε υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες
- να ενισχύουν την αυτοεικόνα και αυτοεκτίμησή του μαθητή

Με τη μεθοδολογία αυτή επιδιώκεται να εξασφαλισθεί το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία και η συνεργασία του με τους τοπικούς φορείς

Αντίθετα με την παραδοσιακή προσέγγιση σχεδιασμού του σχολικού χώρου στο κέντρο της διαδικασίας βρίσκεται ο σχεδιαστής, και η διαδικασία σχεδιασμού.

Ενώ πολύ συχνά στη χώρα μας στη σχέση του σχεδιαστή με τη σχεδιαστική πρόταση δεν εμφανίζεται πουθενά ο άμεσα ενδιαφερόμενος-ο χρήστης που είναι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές.

Στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος της Π.Ε. ο εκπαιδευτικός μπορεί να δουλέψει με τους μαθητές τα φύλλα εργασίας Νο 1-10 που περιέχονται στο παιδαγωγικό υλικό του προγράμματος και να σχεδιάσει και δικά του φύλλα εργασίας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στάδια:

1ο ΣΤΑΔΙΟ

Επιλογή θέματος με τη μέθοδο του καταγισμού ιδεών. Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα τις λέξεις «**σχολική αυλή**» και ζητάει από τους μαθητές να καταγράψουν στον πίνακα ουσιαστικά και επίθετα τα οποία εκφράζουν συναισθήματα, σκέψεις, στάσεις, απόψεις, και χαρακτηρισμούς, που σκέφτονται καθώς βλέπουν αυτές τις λέξεις. Κατόπιν, σχολιάζονται και αιτιολογούνται οι ιδέες και τα συναισθήματα των παιδιών για τον υπαίθριο σχολικό χώρο. Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός συζητάει με τους μαθητές το ενδεχόμενο συμμετοχής τους σε ομάδα που θα εργαστεί για να αλλάξουν αυτές οι απόψεις, στάσεις και συναισθήματα.

2ο ΣΤΑΔΙΟ

Προβολή ταινίας VIDEO με παραδείγματα από άλλα σχολεία στα οποία έγινε παιδαγωγική παρέμβαση για την βελτίωση και την παιδαγωγική αξιοποίηση του σχολικού χώρου. Στόχος είναι να ενεργοποιηθεί το

ενδιαφέρον των μαθητών και των εκπαιδευτικών και να συμμετάσχουν στον επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου.

3 ο ΣΤΑΔΙΟ

Συζήτηση στη τάξη για την προετοιμασία και το σχεδιασμό της πορείας δράσης από τους μαθητές, διαχωρισμός ομάδων δράσης και καταμερισμός αρμοδιοτήτων.

4 ο ΣΤΑΔΙΟ

Ενημέρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης για το πρόγραμμα ώστε να εξασφαλιστεί η συνεργασία της τεχνικής υπηρεσίας στην πορεία της διαδικασίας σχεδιασμού αλλά και η τελική χρηματοδότηση για την εφαρμογή- υλοποίηση της σχεδιαστικής πρότασης.

5 ο ΣΤΑΔΙΟ

Εισαγωγικό επιμορφωτικό σεμινάριο για τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά της περιβαλλοντικής ομάδας, με παραδείγματα παρεμβάσεων για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου και προτάσεις παιδαγωγικής αξιοποίησής του.

6 ο ΣΤΑΔΙΟ

Καθορισμός της μεθοδολογίας δράσης για τους μαθητές. Ως μεθοδολογία χρησιμοποιείται η «έρευνα δράσης» (action research). Ο μαθητής που διεξάγει την έρευνα είναι και το πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται η έρευνα και τα συμπεράσματα αφορούν τον ίδιο προσωπικά. Μια από τις ομάδες μαθητών ασχολείται με τη σύνταξη ερωτηματολογίων που απευθύνονται σε:

- Μαθητές
- Εκπαιδευτικούς
- Γονείς

Στη σύνταξη των ερωτηματολογίων, ο εκπαιδευτικός περιορίζεται σε ρόλο διεκπεραιωτή της διαδικασίας με διακριτική παρέμβαση. Μπορεί να προτείνει οδηγούς συνέντευξης για να βοηθήσει τους μαθητές. Παραδείγματα με οδηγούς συνέντευξης ακολουθούν στο τέλος του κειμένου (συνημμένα 1,2,3)

Τα ερωτηματολόγια παρουσιάζονται στις υπόλοιπες ομάδες, ακολουθεί συζήτηση για το περιεχόμενο και γίνονται προτάσεις βελτίωσης.

Στη συνέχεια γίνεται η επιλογή και ο καθορισμός του μεγέθους του δείγματος της έρευνας.

- Τα ερωτηματολόγια μοιράζονται και
- συμπληρώνονται με συνεντεύξεις:

Απευθύνονται:

- σε όλους τους μαθητές του σχολείου, ώστε να είναι ενήμεροι για το επιχειρούμενο εγχείρημα. Στόχος: να αισθανθούν ότι συμμετέχουν και ότι υπολογίζεται η γνώμη και οι ανάγκες τους για να υιοθετήσουν μια μελλοντική παρέμβαση και να περιοριστούν τα φαινόμενα βανδαλισμού στο ελάχιστο.
- σε όλους τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και συμπληρώνονται με συνεντεύξεις
- στους γονείς όλων των μαθητών

Μια δεύτερη ομάδα μαθητών αναλαμβάνει τη σύνταξη οδηγού παρατήρησης για την οργάνωση και λειτουργία του χώρου της αυλής, την ανάλυση των χαρακτηριστικών και την αξιολόγησή τους (αισθητική, λειτουργική, οικολογική) από τους ίδιους τους μαθητές

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση το βαθμό συμβατότητας των χαρακτηριστικών με επιθυμητές δράσεις στο χώρο της αυλής και με την εκδήλωση γενικότερα ενός ήθους του σχολείου που σέβεται το περιβάλλον και το μαθητή.

Για τη σύνταξη του οδηγού παρατήρησης ο εκπαιδευτικός περιορίζεται και πάλι σε ρόλο διεκπεραιωτή της διαδικασίας, με διακριτική παρέμβαση. Μπορεί να προτείνει έναν οδηγό παρατήρησης για να βοηθήσει τους μαθητές να συντάξουν το δικό τους οδηγό (Συνημμένο 4).

Η ίδια ομάδα αναλαμβάνει επίσης την καταγραφή και ανάλυση των χαρακτηρισμών του χώρου. Χρησιμοποιεί φωτογραφική μηχανή και Videocamera. Κάνει σχεδιαστικές προτάσεις βελτίωσης με τη τεχνική PPIN – META για επιθυμητές αλλαγές ορισμένων χαρακτηριστικών του χώρου.

Μια άλλη ομάδα ασχολείται με σύνταξη οδηγού παρατήρησης της συμπεριφοράς των μαθητών για να φανεί η σύνδεση-αλληλεπίδραση ανάμεσα στην εκδηλούμενη συμπεριφορά και το υλικό πλαίσιο που τη στηρίζει και να καταγραφούν ανάγκες χώρου ώστε να στηριχθούν ορισμένες επιθυμητές μορφές συμπεριφοράς.

Για την παρατήρηση της συμπεριφοράς ο χώρος υποδιαιρείται σε υποχώρους και ομάδα από δύο τουλάχιστον μαθητές παρατηρεί και καταγράφει στη διάρκεια του διαλείμματος τη συμπεριφορά των μαθητών σε κάθε υποχώρο με βάση οδηγό παρατήρησης που συντάσσουν οι ίδιοι μαθητές (Συνημμένο 5).

Για την καταγραφή χρησιμοποιείται φωτογραφική μηχανή και Videocamera και κάτοψη του χώρου της αυλής.

7^ο ΣΤΑΔΙΟ

Επισκέψεις σε σχολεία με αυλές σχεδιασμένες με αισθητικά και λειτουργικά κριτήρια καθώς επίσης και σε πάρκα για να πάρουν οι μαθητές ερεθίσματα και να αναδειχτούν οι ιδέες τους για το σχέδιο της δικής τους αυλής.

8 ο ΣΤΑΔΙΟ

Πρόσκληση στο σχολείο και συνεργασία με ειδικούς, αρχιτέκτονες, αρχιτέκτονες τοπίου για τη βελτίωση της σχεδιαστικής πρότασης των μαθητών .

9 ο ΣΤΑΔΙΟ

Διοργάνωση σεμιναρίου κατάλληλης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για να αποκτήσουν κατάλληλες δεξιότητες ώστε να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον υπαίθριο σχολικό χώρο ως εκπαιδευτικό εργαλείο

10 ο ΣΤΑΔΙΟ

Διαδικασία σχεδιασμού **από τους μαθητές.**

Επιλογή της τελικής σχεδιαστικής πρότασης, κατασκευή μακέτας και μοντέλων εξοπλισμού του χώρου σε συνεργασία με τον καθηγητή της τεχνολογίας.

11 ο ΣΤΑΔΙΟ

Παρουσίαση σε ειδική εκδήλωση στο σχολείο

12 ο ΣΤΑΔΙΟ

Συνεργασία με εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων για την υλοποίηση στον υπαίθριο σχολικό χώρο παιδαγωγικών δραστηριοτήτων από διάφορα γνωστικά αντικείμενα

13 ο ΣΤΑΔΙΟ

Αξιολόγηση της δραστηριότητας από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς με κατάλληλα ερωτηματολόγια ή δομημένες συνεντεύξεις των μαθητών που συμμετείχαν και των εκπαιδευτικών που υλοποίησαν την δραστηριότητα.

14 ο ΣΤΑΔΙΟ

Παρουσίαση των σχεδίων στην τοπική αυτοδιοίκηση για χρηματοδότηση και υλοποίηση της πρότασης. Συνεργασία μαθητών-εκπαιδευτικών με τη τεχνική υπηρεσία του δήμου.

15° ΣΤΑΔΙΟ

Αξιολόγηση του προγράμματος από τους μαθητές, με αυτοαξιολόγηση ως προς την συμμετοχή, τη συνεργατικότητα, τη διατήρηση ενδιαφέροντος, το βαθμό ικανοποίησης από την πορεία, επίσης αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν οι μαθητές μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα και αξιολόγηση του αποτελέσματος της εργασίας τους.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ (Συνημμένο 1)

1. Χρησιμοποιείτε την αυλή του σχολείου για εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προβλέπονται από το αναλυτικό πρόγραμμα;
Αν ΝΑΙ,-Θα μπορούσατε να αναφέρετε κάποιες και τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποιείτε την αυλή για τις δραστηριότητες αυτές;
Αν ΟΧΙ,- Μπορείτε να εξηγήσετε Γιατί;
2. Υπάρχουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που θα θέλατε να πραγματοποιήσετε στην αυλή του σχολείου; Αν ΝΑΙ, - θα μπορούσατε να εξηγήσετε γιατί και να αναφέρετε αξιολογικά μερικές από αυτές;
3. Παρέχει η σχολική αυλή ευκαιρίες για παιχνίδι, ελεύθερο ή οργανωμένο και ποιες; Αν ΝΑΙ, -περιγράψτε τις δυνατότητες αυτές.
- 4.Υπάρχουν χώροι της αυλής που απαγορεύονται στους μαθητές;
Αν ΝΑΙ,-μπορείτε να αναφέρετε ποιοι είναι; -εξηγήστε τους λόγους που σας ώθησαν να πάρετε αυτή την απόφαση.
5. Υπάρχουν χώροι στην αυλή όπου θα προτιμούσαν να βρίσκονται οι μαθητές; Αν ΝΑΙ -μπορείτε να αναφέρετε ποιοι είναι;
- 6.Έχει αλλάξει η σχολική αυλή τα τελευταία χρόνια;
Αν ΝΑΙ, -ποιες αλλαγές έχουν γίνει και γιατί; Αν ΟΧΙ -Γιατί?
7. Θα θέλατε να γίνουν αλλαγές στο χώρο της αυλής;
Α ΝΑΙ, -μπορείτε να αναφέρετε ποιες αλλαγές θα θέλατε κατά προτεραιότητα και να αιτιολογήσετε γιατί; Αν ΟΧΙ –Μπορείτε να εξηγήσετε Γιατί;
8. Νομίζετε ότι η εικόνα του χώρου της σχολικής αυλής επηρεάζει τη συμπεριφορά των μαθητών και πως:
 - στην αυλή
 - στο σχολείο γενικότερα
9. Η εικόνα του σχολικού χώρου μπορεί να εμπνεύσει στους μαθητές σεβασμό για το χώρο του σχολείου;
10. Η εικόνα της αυλής εκφράζει ένα ήθος σχολείου που μεριμνά για το περιβάλλον;
11. Θα θέλατε να συνεργαστείτε με τους μαθητές και τη τοπική αυτοδιοίκηση για να αλλάξει η εικόνα της αυλής?

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ (Συνημμένο 2)

1. Τι σας αρέσει περισσότερο στο χώρο της αυλής και γιατί; Περιγράψτε με λέξεις, εικόνες, φράσεις.
2. Τι δε σας αρέσει στο χώρο της αυλής και γιατί; Περιγράψτε με λέξεις, εικόνες, φράσεις.
3. Σε ποια σημεία της αυλής προτιμάτε να βρίσκεστε και γιατί;
4. Πως θα θέλατε να χρησιμοποιείτε την αυλή;
5. Νομίζετε ότι η αυλή έχει σχεδιαστεί με μέριμνα και φροντίδα για το περιβάλλον; Αν ΟΧΙ μπορείτε να δικαιολογήσετε το γιατί;
6. Νομίζετε ότι η αυλή έχει σχεδιαστεί με μέριμνα και φροντίδα για τους μαθητές; Αν ΟΧΙ μπορείτε να δικαιολογήσετε το γιατί?
7. Τι είδους συναισθήματα σας προκαλεί η κατάσταση του χώρου της αυλής? Απαντήστε με λέξεις, φράσεις.
8. Πως αντιδράτε στα συναισθήματα που σας δημιουργεί;
9. Νομίζετε ότι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές του σχολείου μπορούν να έχουν άποψη για το σχεδιασμό του χώρου τους; Αν ΝΑΙ αναφέρατε πώς και γιατί;
10. Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές έχουν δυνατότητα παρέμβασης στο χώρο της αυλής; Πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτή η παρέμβαση;
11. Έχετε σκεφτεί αν θα μπορούσαν να γίνουν αλλαγές στην αυλή του σχολείου; Αν ΝΑΙ ποιες αλλαγές θα θέλατε;
12. Με ποια διαδικασία νομίζετε ότι θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν οι αλλαγές;
14. Θα θέλατε να συμμετέχετε σε μια ομάδα που θα καταγράψει και θα σχολιάσει την υπάρχουσα κατάσταση της αυλής και θα προτείνει τον επανασχεδιασμό της με βάση τις ανάγκες και προτιμήσεις των παιδιών και με κριτήρια αειφορικού σχεδιασμού;

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΟΝΕΩΝ (Συνημμένο 3)

ΗΛΙΚΙΑ γονέα: ΦΥΛΟ γονέα:

1. Σας έχουν απασχολήσει στο σύλλογο γονέων και κηδεμόνων θέματα σχετικά με την αισθητική και τη λειτουργική ποιότητα της σχολικής αυλής; Απαντήστε ΝΑΙ, ή ΟΧΙ.
2. Τα παιδιά σας έχουν διατυπώσει παράπονα με την αισθητική και τη λειτουργική ποιότητα της σχολικής αυλής; Αν ΝΑΙ, μπορείτε να αναφέρετε συγκεκριμένα ποια?
3. Τι σας αρέσει περισσότερο στο χώρο της αυλής του σχολείου του παιδιού σας; (βάλτε ότι σας αρέσει με αξιολογική σειρά). Εξηγήστε το γιατί σας αρέσουν.
4. Τι δεν σας αρέσει στο χώρο της αυλής; Αναφέρατε με αξιολογική σειρά
5. Ποια χαρακτηριστικά της θεωρείτε επικίνδυνα για τους μαθητές και γιατί.
6. Τι αλλαγές θα προτείνατε να γίνουν στην αυλή (και στην εξωτερική όψη του κτιρίου του σχολείου) ώστε να γίνει ο χώρος πιο ευχάριστος και πιο λειτουργικός για τα παιδιά και για όσους το επισκέπτονται;
7. Πιστεύετε ότι η ποιότητα του σχολικού χώρου επηρεάζει τη συμπεριφορά των παιδιών στο σχολείο και τη στάση τους απέναντι στο σχολείο?
8. Υπάρχει στο σχολείο σας η δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με ειδικές ανάγκες; Αν ΟΧΙ, κρίνετε αναγκαία και σκόπιμη την ύπαρξη ειδικής ράμπας γι' αυτά τα παιδιά;
9. Θέλετε να συνεργαστείτε με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και τους άλλους φορείς για την βελτίωση των σχολικών χώρων;
10. Ποια συγκεκριμένα συμμετοχή θα μπορούσατε να έχετε στην αναμόρφωση της σχολικής αυλής?

ΟΔΗΓΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΟΥ (Συνημμένο 4)

1.Εξωτερικό των κτιρίων

- ζαρντινιέρες με λουλούδια στα παράθυρα, για διακόσμηση ή για διδακτικούς σκοπούς
- διάφορες μορφές - κατηγορίες πρασίνου γύρω από και δίπλα στα κτίρια
- φυτοδοχεία στις εισόδους

2.Κυρίως αύλειος χώρος

α. οργάνωση του χώρου

- παραλλαγές σχήματος, μεγέθους, περίφραξης/ απομόνωσης του χώρου

- μορφές σύνδεσης - διαδοχής των χώρων
- ποικιλία περιοχών-υλικών πλαισίων για υποκίνηση εκδήλωσης διαφορετικών μορφών συμπεριφοράς, όπως:

- περιοχή δραματοποίησης-κοινωνικοποίησης
- περιοχή υποκίνησης φανταστικού παιχνιδιού
- περιοχή φυσικών δραστηριοτήτων
- περιοχή ενασχόλησης με στοιχεία της φύσης
- περιοχή δημιουργικού παιχνιδιού
- περιοχή μεταβατική μεταξύ δραστηριοτήτων εσωτερικού- εξωτερικού χώρου
- οριοθέτηση, τυποποίηση των χώρων και της λειτουργίας τους
- ασφάλεια μετακίνησης στο χώρο

β. Τρόπος επικοινωνίας εσωτερικού-εξωτερικού χώρου

- οπτική επικοινωνία
- φυσική-λειτουργική,
 - άμεση
 - έμμεση σε επίπεδο
 - έμμεση σε δύο επίπεδα

γ. Φυσικό έδαφος

- εδαφικό ανάγλυφο με ποικιλία τοπογραφικών χαρακτηριστικών, φυσικών ή τεχνητών
- προτεινόμενες λειτουργικές χρήσεις του εδαφικού ανάγλυφου, όπως:
 - παροχή προστασίας
 - απόκρυψη ανεπιθύμητης θέας
 - δημιουργία εξέδρας για παρατήρηση

- υποκίνηση εκδήλωσης ποικιλίας μορφών συμπεριφοράς
- εξυπηρέτηση διαφορετικών μορφών παιχνιδιού

δ. Σκληρές επιφάνειες- πλακοστρώσεις

- υλικό κατασκευής
 - ποικιλία υφής, χρώματος, σχεδίου
 - ποσοστό επί τοις % της συνολικής επιφάνειας
 - κατάσταση συντήρησης
 - προτεινόμενες χρήσεις
 - τρόποι χρήσης

ε. Βλάστηση

- κατηγορίες βλάστησης:εδαφοκάλυψη, θαμνώδης, δενδρώδης, -μορφολογία
 - αισθητικά χαρακτηριστικά
 - φυσικά
 - οικολογικά "
 - εκπαιδευτικά
 - ποσοστό επί τοις % της συνολικής επιφάνειας
 - κατάσταση συντήρησης
 - χρήση:
 - προτεινόμενη
 - πραγματική
 - αξιοποίηση σε διαδικασίες εκπαιδευτικές

στ. Εξοπλισμός του χώρου

- κινητά στοιχεία, βράχοι, πέτρες, κορμοί δέντρων, λάστιχα, καθίσματα τραπέζια
- σταθερά στοιχεία
 - υλικά κατασκευής
 - προτεινόμενες χρήσεις:
 - παιχνίδι
 - εκπαίδευση
 - άλλες χρήσεις

ζ. Αυλόγυρος

- είδος περιφραξης: ύψος, συνέχεια, υλικό
- βαθμός οπτικής επικοινωνίας με τον εξωτερικό χώρο
- βαθμός φυσικής επικοινωνίας με τον εξωτερικό χώρο

η. Αίσθηση χώρου

- ποια τα χαρακτηριστικά της ταυτότητας χώρου που αποκτά το παιδί μέσα από τις πρακτικές εμπειρίες του στο χώρο της αυλής και από τα κοινωνικά μηνύματα που μεταφέρει η οργάνωσή του.

(Η ταυτότητα χώρου κατά τους Ittelson & Proshansky θα συμβάλει στη διαμόρφωση της προσωπικής ταυτότητας του παιδιού και του πρίσματος μέσα από το οποίο αργότερα θα αναγνωρίζει, θα κρίνει, θα δημιουργεί και θα χειρίζεται το υλικό περιβάλλον)

- δημιουργεί ο χώρος της αυλής προϋποθέσεις ταύτισης του παιδιού με αυτόν, οικειοποίησής του, μέριμνας, και γενικά αίσθημα επιβεβαίωσης, αυτοεκτίμησης, και συμβάλει θετικά στη δημιουργία της προσωπικής του ταυτότητας;

- αντικατοπτρίζει ο χώρος του σχολείου ένα σύγχρονο περιβάλλον μάθησης ή αντιπροσωπεύει απλά και μόνο ένα ακόμη ίδρυμα - θεσμό;

(Με την έννοια ίδρυμα-θεσμός περιγράφεται ένα φυσικό-κοινωνικό πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από ψηλό βαθμό ελέγχου στην οργάνωσή του, στην τυποποίηση της συμπεριφοράς, και στον περιορισμό των ευκαιριών για προσωπικές επιλογές).

ΟΔΗΓΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (Συνημμένο 5)

- Συχνότητα συγκέντρωσης των παιδιών στις διάφορες υποπεριοχές:
 - απομονωμένες περιοχές, γωνιές και διάδρομοι
 - περιοχές με βλάστηση ή χώμα
 - περιοχές τσιμέντου
 - περιοχές με τυποποιημένες παιχνιδοκατασκευές
- Διάφορες μορφές δραστηριοτήτων των παιδιών στους διαφορετικούς χώρους-υποπεριοχές της αυλής, (συζήτηση, τρέξιμο, φαγητό κτλ.)
- Στοιχεία του χώρου που χρησιμοποιήθηκαν σε κάθε είδος δραστηριότητας
- Τρόπος χρησιμοποίησης αυτών των στοιχείων,
Σχετική διάρκεια των διαφόρων δραστηριοτήτων
- Συχνότητα χρησιμοποίησης των διαφορετικών χώρων
- Τρόπος αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών (ήρεμος, φιλικό, επιθετικός)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Συγγραφή παιδαγωγικών δραστηριοτήτων

Κωσταντία Ταμουτσέλη	(1,3,4,5,6,7,8,9,10,13,14,17,21,25,26,28,16,31
Αγαθαγγελίδου Μαρία	(2,18,19,20,22,23,24,27
Σταφυλλίδου Ματούλα	(11,12,15)
Μιχελάκη Δέσποινα	(29,30,32)

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΩΣΤΑΝΤΙΑ ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗ
ΜΑΡΙΑ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΛΙΔΟΥ**

Μέρος α

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΥΠΑΘΡΙΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 1

ΤΙΤΛΟΣ: Η αυλή του σχολείου μου

1. Χωριστείτε σε ομάδες 4 ατόμων. Στο χαρτί που σας δίνεται γράψτε ουσιαστικά και επίθετα με τα οποία θα χαρακτηρίζατε την αυλή του σχολείου σας και τα συναισθήματα που σας δημιουργεί. Συζητήστε στην ομάδα και συγκρίνετε τις δικές σας απόψεις με αυτές των συμμαθητών σας.

- Καταγράψτε τα επίθετα σε λίστα στον πίνακα. Υπογραμμίστε αυτά που χρησιμοποίησαν οι περισσότεροι μαθητές.

2. Συζητείστε στην ομάδα και καταγράψτε χαρακτηριστικά της αυλής τα οποία σας οδήγησαν στους χαρακτηρισμούς που χρησιμοποίησατε.

- Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες και συγκρίνετε τις απόψεις σας.
- Κάντε στο πίνακα μια λίστα με τα χαρακτηριστικά αυτά.

3. Συζητείστε στην ομάδα και προτείνετε τρόπους δικής σας συμβολής στην αλλαγή αυτών των χαρακτηριστικών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 2

ΤΙΤΛΟΣ: « Περιγράψω την αυλή του σχολείου μου»

1. Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα θα πάρει από ένα όνομα: η ομάδα του ουσιαστικού, η ομάδα του ρήματος, η ομάδα του επιθέτου.
2. Κινηθείτε στο χώρο της αυλής και καταγράψτε όσα βλέπετε και όσα αισθάνεστε χρησιμοποιώντας μόνο λέξεις της κατηγορίας της ομάδας σας (ουσιαστικά, ρήματα, επίθετα)
3. Σ' ένα ρολό χαρτί που απλώνετε στην αυλή συγκεντρώστε το υλικό από την έρευνα της ομάδας σας σε τρεις στήλες που διαμορφώνετε σε πίνακα όπως ο παρακάτω. Παρουσιάστε τους πίνακες στις υπόλοιπες ομάδες.

Ουσιαστικά	Επίθετα	Ρήματα
Κήπος	Σκιερός	ξεκουράζομαι

4. Γράψτε προτάσεις που να σχηματίσουν ένα κείμενο με το οποίο να περιγράφετε την αυλή σας, χρησιμοποιώντας μόνον λέξεις από τον παραπάνω πίνακα. Παρουσιάστε το κείμενο στην τάξη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 3

ΤΙΤΛΟΣ: Χαρτογράφηση της αυλής/ μια άσκηση μαθηματικών στο χώρο

1. Προετοιμαστήτε για χαρτογράφηση του υπαίθριου σχολικού χώρου. Χωριστείτε σε ομάδες και κάθε ομάδα ας αναλάβει να χαρτογραφήσει ένα τμήμα της αυλής. Σημειώστε τη θέση που βρίσκονται τα κτίρια, τα δένδρα, οι θάμνοι, τα καθιστικά, οι αθλοπαιδιές, οι βρύσες, οι κάδοι απορριμμάτων και ότι άλλο υπάρχει στην αυλή.

2. Συγκεντρώστε τους χάρτες όλων των ομάδων και βγάλτε τόσα φωτοαντίγραφα όσα και οι ομάδες. Κάθε ομάδα ας παρουσιάσει το χάρτη που έκανε στις υπόλοιπες ομάδες. Συζητήστε στη τάξη και σχολιάστε το χάρτη. Κάθε ομάδα ας προσπαθήσει να συνθέσει το παζλ του χάρτη όλης της αυλής και στη συνέχεια να τον παρουσιάσει στη τάξη.

3. Με την ομάδα σας βγείτε στην αυλή και χρησιμοποιώντας μετροταινία προσπαθείστε να τοποθετήσετε τις διαστάσεις πάνω στο χάρτη της αυλής που έχετε συνθέσει. Επιστρέψτε στην τάξη και με τη βοήθεια του καθηγητή των μαθηματικών προσπαθήστε να σχεδιάσετε την κάτοψη της αυλής σε σχέδιο με κλίμακα 1:200.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 4

ΤΙΤΛΟΣ: Ανάλυση του χώρου της αυλής

- Χωριστείτε σε τετραμελείς ομάδες, συζητήστε και ετοιμάστε ένα κατάλογο με χαρακτηριστικά της αυλής και του εξωτερικού του σχολικού κτιρίου που αντανακλούν το ήθος ενός σχολείου που σέβεται και εκτιμά τη φύση και το περιβάλλον. Παρουσιάστε το κατάλογο στις υπόλοιπες ομάδες, συνθέστε ένα κοινά αποδεκτό κατάλογο.

Με οδηγό τον κατάλογο περιηγηθείτε την αυλή με την ομάδα σας, συζητήστε στην ομάδα και διατυπώστε την άποψή σας για το ήθος του σχολείου που αντανακλά η αυλή και το εξωτερικό του κτιρίου του σχολείου σας. Παρουσιάστε την άποψή σας στις υπόλοιπες ομάδες συζητήστε και συγκρίνετε τις απόψεις σας.

- Χρησιμοποιώντας τη κάτοψη του χώρου της αυλής σημειώστε με πράσινο χρώμα τις θέσεις στοιχείων που σας αρέσουν, με μπλέ στοιχεία που σας ενοχλούν και με κόκκινο σημεία στοιχεία που θεωρείτε επικίνδυνα. Συζητήστε στην ομάδα και εξηγήστε τους χαρακτηρισμούς που κάνατε. (Παρατηρείστε το είδος της περιφραξής, την όψη του κτιρίου, τα υλικά επίστρωσης των επιφανειών, τα καθιστικά, τους κάδους απορριμμάτων, τους χώρους αθλοπαιδιών, τις διάφορες μορφές βλάστησης κ.α.). Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες και συγκρίνετε τους χαρακτηρισμούς σας.

- Μελετήστε στην ομάδα σας
 - την οργάνωση και λειτουργία του χώρου της αυλής,
 - την ποικιλία υποπεριοχών
 - τον τρόπο επικοινωνίας κτιρίου-αυλής χώρου
 - τον τρόπο σύνδεσης των διαφόρων υποπεριοχών
 - τις σχέσεις σκληρών επιφανειών- φυσικού εδάφους
 - την οπτική και φυσική επικοινωνία της αυλής με τον περιβάλλοντα χώρο
 - τη θέση του υπαίθριου εξοπλισμού ως προς το βαθμό λειτουργικότητας, τα υλικά κατασκευής του, την ασφάλεια, την αισθητική, το σχεδιασμό
 - τις διάφορες μορφές βλάστησης

- Συζητήστε στην ομάδα σας και σχολιάστε τα χαρακτηριστικά αυτά ως προς το βαθμό που ανταποκρίνονται στο τρόπο που θα θέλατε να τα χρησιμοποιείτε. Φωτογραφίστε τα στοιχεία αυτά και ετοιμάστε ένα πόστερ με σχόλια και παρουσιάστε στην τάξη.

- Φωτοτυπείστε φωτογραφίες περιοχών-στοιχείων της αυλής που δεν σας αρέσουν. Στη συνέχεια αντιγράψτε σε ριζόχαρτο το περίγραμμα των στοιχείων που θα θέλατε να διατηρήσετε σε μια εικόνα της περιοχής-στοιχείου που θα σας ήταν αρεστή. Σχεδιάστε τις αλλαγές που θα έκαναν επιθυμητή την περιοχή-στοιχείο που επιλέξατε. Χρωματίστε τις δύο εικόνες ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ και παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 5

ΤΙΤΛΟΣ: Μελέτη συμπεριφοράς στο χώρο της αυλής

- Χωριστείτε σε ομάδες και κάθε ομάδα ας αναλάβει να παρατηρήσει τη συμπεριφορά των μαθητών στο διάλειμμα στις διάφορες περιοχές της αυλής. Χωρίστε στο σχέδιο κάτοψης της αυλής σε:
 - απομονωμένες περιοχές, γωνιές και διάδρομοι
 - περιοχές με βλάστηση ή χώμα
 - περιοχές τσιμέντου
 - περιοχές με τυποποιημένες παιχνιδοκατασκευές
 - περιοχές με άτυπα ή τυποποιημένα καθιστικά

Κάθε ομάδα να παρατηρήσει τη συμπεριφορά των μαθητών σε μια από τις περιοχές. Καταγράψτε για όσο χρόνο διαρκεί το διάλειμμα τις δραστηριότητες των μαθητών (παιχνίδι, συζήτηση, τρέξιμο) σε σχέση με το χώρο που αναπτύσσεται, τον τρόπο που αλληλεπιδρούν οι μαθητές μεταξύ τους (ήρεμος, επιθετικός) και τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας.

- Επεξεργαστείτε και σχολιάστε τα δεδομένα στην ομάδα σας αναφορικά με τη σχέση των χαρακτηριστικών του χώρου και το είδος και τη διάρκεια της δραστηριότητας που καταγράψατε. Δημιουργήστε ραβδογράμματα με τα στοιχεία που επεξεργαστήκατε στα οποία να φαίνεται συγκριτικά η διάρκεια διαφορετικών δραστηριοτήτων σε σχέση πάντα με τη περιοχή στην οποία εκδηλώνεται. Σχολιάστε στην ομάδα τις σχέσεις χώρου-συμπεριφοράς που παρατηρήσατε. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.
- Με βάση τις παρατηρήσεις σας προτείνετε αλλαγές που θα ενισχύσουν επιθυμητές συμπεριφορές στην αυλή.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 6

ΤΙΤΛΟΣ: Διερεύνηση απόψεων μαθητών-παιδιών για το χώρο της αυλής

1. Χωριστείτε σε ομάδες. Συζητήστε στην ομάδα και συντάξτε ένα ερωτηματολόγιο για τους μαθητές του σχολείου και ένα για τους εκπαιδευτικούς με τα οποία θα μπορέσετε να διερευνήσετε την άποψή τους για τον επιθυμητό τρόπο οργάνωσης και εξοπλισμού του χώρου της αυλής. Παρουσιάστε τα ερωτηματολόγια στις υπόλοιπες ομάδες, συζητήστε και καταλήξτε στη σύνταξη κοινών ερωτηματολογίων.

- Μοιράστε τα ερωτηματολόγια στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Στη συνέχεια συγκεντρώστε τα ερωτηματολόγια και με τη βοήθεια του καθηγητή των μαθηματικών επεξεργαστείτε τα στοιχεία στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, δημιουργήστε ιστογράμματα.

- Παρουσιάστε τα δεδομένα στις υπόλοιπες ομάδες, καταγράψτε κατά σειρά σπουδαιότητας τις επιθυμητές αλλαγές στο χώρο της αυλής που θα ικανοποιούν την πλειοψηφία των μαθητών και των καθηγητών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 7

ΤΙΤΛΟΣ: Σχέδιο χωροθέτησης λειτουργιών στο χώρο της αυλής

1. Χωριστείτε σε τετραμελείς ομάδες. Κάθε ομάδα χρησιμοποιώντας το σχέδιο κάτοψης της αυλής να δημιουργήσει ένα σχέδιο προτεινόμενων χρήσεων της, με βάση τα δεδομένα που έχετε συλλέξει από:
 - την ανάλυση των χαρακτηριστικών του χώρου της αυλής,
 - τα σχέδια ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ,
 - τη μελέτη της συμπεριφοράς των μαθητών στην αυλή κατά τη διάρκεια του διαλείμματος,
 - την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που μοιράσετε στους μαθητές και τους καθηγητές του σχολείου
- Παρουσιάστε τις προτάσεις στην τάξη, συζητήστε για τη χωροθέτηση των δραστηριοτήτων στο σχέδιο της κάτοψης, προσπαθήστε να καταλήξετε σε κοινά αποδεκτό σχέδιο οργάνωσης των προτεινόμενων χρήσεων της αυλής.
- Οργανώστε στο σχολείο ημερίδα και προσκαλέστε εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, του συλλόγου γονέων, διαφόρων δημόσιων φορέων (Τεχνική υπηρεσία, Δασική υπηρεσία, Διεύθυνση γεωργίας, μη Κυβερνητικές Οικολογικές Οργανώσεις, Συλλόγους Πολιτιστικούς, ειδικούς στο σχεδιασμό υπαίθριων χώρων). Ενημερώστε για τις προθέσεις σας να αλλάξετε την εικόνα του υπαίθριου σχολικού χώρου, παρουσιάστε τις προτάσεις σας και ζητήστε τη βοήθειά τους.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 8

ΤΙΤΛΟΣ: Μελέτη τοπικής βλάστησης

1. Χωριστείτε σε τετραμελείς ομάδες και αναζητήστε πληροφορίες στο διαδίκτυο για σχολεία και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη κατεύθυνση παιδαγωγικού επανασχεδιασμού του υπαίθριου σχολικού χώρου. Παρουσιάστε τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε στην τάξη.
2. Οργανώστε επίσκεψη μελέτης σχολεία που έχουν φιλικές προς το περιβάλλον της φύσης αυλές. Μελετήστε την οργάνωσή τους, τα φυτά που υπάρχουν στο χώρο. Φωτογραφήστε ό,τι σας ενδιαφέρει.
Φτιάξτε μια αφίσα με τις φωτογραφίες.
3. Επισκεφτείτε πάρκα και κήπους της περιοχής σας. Μελετήστε τη βλάστησή τους. Φωτογραφήστε ή σχεδιάστε φυτά που ευδοκιμούν στο πάρκο.
4. Καλέστε στο σχολείο σας έναν ειδικό (γεωπόνο αρχιτέκτονα τοπίου) ή επισκεφτείτε ένα φυτώριο για να αναγνωρίσετε τα φυτά που φωτογραφήσατε. Συγκεντρώστε πληροφορίες για τις συνθήειές τους, τις εδαφοκλιματικές απαιτήσεις τους, το ρυθμό ανάπτυξής τους, το σχήμα τους, την αντοχή τους στις συνθήκες μόλυνσης του περιβάλλοντος.
5. Συζητήστε στις ομάδες και αποφασίστε για τα φυτά που θα χρησιμοποιήσετε στο σχέδιο βελτίωσης της αυλής σας. Παρουσιάστε στην τάξη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 9

ΤΙΤΛΟΣ: Σχέδιο –μακέτα σχεδιαστικής πρότασης της αυλής

1. Με βάση το τελικό σχέδιο χρήσεων της αυλής στο οποίο συμφωνήσατε όλες οι ομάδες, να σχεδιάσει η κάθε ομάδα ένα σχέδιο για την αναμόρφωση της αυλής. Συνεργαστείτε με τον αρχιτέκτονα, τον μηχανικό τον καθηγητή καλλιτεχνικών του σχολείου σας.
2. Προσκαλέστε ειδικό αρχιτέκτονα τοπίου και συζητήστε μαζί του το σχέδιο που ετοιμάζετε. Συγκεντρώστε πληροφορίες για υλικά κατασκευών και προτείνετε υλικά κατασκευής.
3. Τοποθετείστε τα σχέδια σε πόστερ με σχόλια και ερμηνείες των προτάσεών σας και παρουσιάστε στο σχολείο. Ζητήστε από τους μαθητές του σχολείου να επιλέξουν το σχέδιο που προτιμούν.
4. Στο μάθημα της τεχνολογίας ετοιμάστε την μακέτα του σχεδίου σας. Φτιάξτε μοντέλα εξοπλισμού του χώρου της αυλής.
5. Οργανώστε ειδική εκδήλωση στο σχολείο. Παρουσιάστε τα σχέδια και τη μακέτα σε τοπικούς φορείς και οργανώσεις και ζητήστε την βοήθειά τους για την υλοποίηση του σχεδίου σας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 10

ΤΙΤΛΟΣ: Υλικά – εργαλεία και κατηγορίες εργασιών για την αναβάθμιση Κοστολόγηση σχεδίου αναμόρφωσης της σχολικής αυλής

1. Χωριστείτε σε ομάδες. Κάθε ομάδα να συγκεντρώσει πληροφορίες για :
 - το είδος και το κόστος των υλικών που θα χρειαστούν (χαρακτηριστικά, πηγές αγοράς) για την αναμόρφωση της σχολικής αυλής σύμφωνα με το σχέδιο που εκπονήθηκε.
 - Το είδος των εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν
 - τις ειδικότητες των τεχνητών που θα απασχοληθούν, το είδος της εργασίας καθενός, το κόστος της εργασίας τους .Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.
2. Συζητήστε στην ομάδα σας και ετοιμάστε ένα προϋπολογισμό για την
 - υλοποίηση του σχεδίου αναμόρφωσης της αυλής που επεξεργαστήκατε.
 - Παρουσιάστε στην τάξη τον προϋπολογισμό των επί μέρους δαπανών. Συντάξτε έναν συνολικό προϋπολογισμό.
3. Συζητήστε στις ομάδες για πιθανούς χρηματοδότες που θα προσεγγίσετε για την υλοποίηση της αλλαγής που ονειρεύεστε. Συντάξτε μια επιστολή στον τοπικό τύπο και κοινοποιήστε το σχέδιό σας σε πιθανούς χρηματοδότες.

Μέρος β

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΥΛΗΣ ΩΣ ΕΠΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σε γνωστικά πεδία:

- Μαθηματικά
- Βιολογία
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση
- Γεωγραφία
- Ποίηση
- Δραματοποίηση
- Γλώσσα
- Φυτολογία
- Σχέδιο
- Καλλιτεχνικά

ΦΥΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 11

ΤΙΤΛΟΣ: Γνωριμία με γεωμετρικά σχήματα στο χώρο της αυλής

1. Χωριστείτε σε ομάδες 4 ατόμων. Παρατηρείστε στη αυλή και καταγράψτε στο χαρτί τα γεωμετρικά σχήματα που αναγνωρίζετε.
- Συζητήστε στην ομάδα για τα γεωμετρικά σχήματα και τις συμμετρίες που εμφανίζουν.
 - Κατασκευάστε πίνακα στον οποίο εμφανίζονται τα διαφορετικά γεωμετρικά σχήματα που παρατηρήσατε με τις συχνότητές τους στο εξωτερικό του κτιρίου και στην αυλή.
 - Παρουσιάστε τον πίνακα στις υπόλοιπες ομάδες και συζητήστε για τις συμμετρίες που εμφανίζουν τα γεωμετρικά σχήματα στο χώρο και για την αναγκαιότητα ύπαρξης αυτών των σχημάτων ως συμβολικής αναπαράστασης πραγματικών οντοτήτων του χώρου στο επίπεδο.
 - Ανταλλάξτε απόψεις για τη χρησιμότητα της δραστηριότητας αυτής στη κατανόηση της αξίας της συμβολικής αναπαράστασης των αντικειμένων που υπάρχουν στο χώρο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 12

ΤΙΤΛΟΣ: «Σχήμα και χώρος»

1. Χωριστείτε σε τετραμελείς ομάδες και περιηγηθείτε στην αυλή του σχολείου. Παρατηρήστε χώρους αντικείμενα που υπάρχουν στην αυλή και προσπαθήστε να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Πού μπορείτε να δείτε ...;	
Μια ορθή γωνία Μια οξεία γωνία Μια αμβλεία γωνία Μια εξωτερική γωνία Μια εσωτερική γωνία Μια κάθετη γραμμή Μια οριζόντια γραμμή Παράλληλες γραμμές Μια διαγώνια γραμμή Μια καμπύλη γραμμή Ένα ακανόνιστο σχήμα Ένα κανονικό σχήμα Ένα εξάγωνο Ένα τρίγωνο	

Φτιάξτε ένα κουίζ σχημάτων βασισμένο σε ότι παρατηρήσατε και παρουσιάστε στην τάξη.

- Συζητήστε στην ομάδα σας για την έννοια της συμμετρίας. Συγκεντρώστε πληροφορίες για τη συμμετρία, τις γραμμές συμμετρίας, τη συμμετρία εξ αντανάκλασεως, τη συμμετρία εκ περιστροφής.
- Στη συνέχεια συζητήστε στην ομάδα σας και γράψτε 5 αντικείμενα που θεωρείτε ότι μπορεί να βρίσκονται στην αυλή και που νομίζετε ότι θα είχαν συμμετρικά χαρακτηριστικά.
- Πάρτε έξω μαζί σας το χάρτη της αυλής. Κοιτάξτε προσεκτικά κάθε ένα από τα 5 αντικείμενα της αυλής που διαλέξατε. Σχεδιάστε

από ένα αντικείμενο κάθε ομάδα και προσπαθήστε να του βάλετε γραμμές συμμετρίας.

- Συμπληρώστε τον πίνακα που ακολουθεί.

Αντικείμενο	Γραμμές οριζόντιας συμμετρίας	Γραμμές κάθετης συμμετρίας	Γραμμές συμμετρίας εκ περιστροφής

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 13

ΤΙΤΛΟΣ: Μέτρηση του ύψους αντικειμένων στο χώρο

1. Στην αυλή του σχολείου υπάρχει ένα ψηλό γέρικο δένδρο που κατά την άποψη των ειδικών κινδυνεύει να πέσει σε μια καταιγίδα. Αποφασίζεται το κόψιμο του δένδρου. Κοντά στο δένδρο υπάρχουν διάφορες κατασκευές που πιθανόν να πάθουν ζημιά από την πτώση του δένδρου κατά το κόψιμό του. Χρειάζεται οπωσδήποτε να γίνει μέτρηση του ύψους του δένδρου για να υπολογιστεί προς ποια κατεύθυνση θα κοπεί. Δεν μπορεί κανείς να ανεβεί στο δένδρο για να γίνει μέτρηση του ύψους με μετροταινία. Συζητήστε στην ομάδα σας πιθανούς τρόπους υπολογισμού του ύψους του δένδρου από το έδαφος με εφαρμογή μαθηματικών σχέσεων που γνωρίζετε.
2. Εφαρμόστε την θεωρία των ομοίων τριγώνων για να υπολογίσετε το ύψος του δένδρου.
3. Εφαρμόστε τον τύπο της εφαπτομένης αξιοποιώντας τη σκιά του αντικειμένου που θέλετε να μετρήσετε (λόγος της απέναντι πλευράς μιας οξείας γωνίας ενός ορθογωνίου τριγώνου προς την προσκείμενη κάθετη πλευρά)
4. Εφαρμόστε τη θεωρία του ισοσκελούς τριγώνου επιλέγοντας την κατάλληλη ώρα της ημέρας που το ύψος του αντικειμένου θα είναι ίσο με τη σκιά του στο επίπεδο έδαφος.
5. Παρουσιάστε τη μεθοδολογία υπολογισμού του ύψους που χρησιμοποιήσατε και τον τρόπο εφαρμογής της στις υπόλοιπες ομάδες. Συζητήστε για την πρακτική εφαρμογή των μαθηματικών εννοιών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 14

ΤΙΤΛΟΣ: “Μετρώ την ηλικία του δένδρου”

1. Χωριστείτε σε ομάδες. Μελετήστε τις παρακάτω πληροφορίες που αφορούν την μέτρηση της ηλικίας ενός δένδρου.
 - Για τα περισσότερα δένδρα ο μέσος όρος ηλικίας σε χρόνια δίνεται αν διαιρέσουμε την περιφέρεια του δένδρου δια 2,5
 - Για τα δένδρα δενδροστοιχίας μιας λεωφόρου ο συντελεστής αυτός μειώνεται στο 1,5
 - Για τα δένδρα που αναπτύχθηκαν σε μια δασική έκταση ο συντελεστής γίνεται 2
 - Για την ιτιά, τη λεύκα, το κυπαρίσσι, το πλατάνι διαιρούμε την περιφέρεια δια του 5.

Συζητήστε στην ομάδα σας και εξηγήστε την αυξομοίωση του συντελεστή για τον υπολογισμό της ηλικίας των διαφόρων δένδρων που αναφέρονται παραπάνω. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.

2. Με βάση τις πληροφορίες που σας δόθηκαν κάθε ομάδα ας μετρήσει την ηλικία ενός δένδρου της αυλής σας. Προσδιορίστε το γηραιότερο δένδρο.

3. Κάθε ομάδα να συγκεντρώσει φωτογραφίες και πληροφορίες για το δένδρο που μετρήσε σχετικά με τη χρονολογία που φυτεύτηκε, από ποιόν φυτεύτηκε, την γεωγραφική του προέλευση και εξάπλωση, την ονομασία του, τον τρόπο εισαγωγής και διάδοσης στη χώρα μας, το ρυθμό ανάπτυξής του, το τελικό του μέγεθος, τη χρησιμότητά του, τις εδαφοκλιματικές του απαιτήσεις. Φτιάξτε ένα πόστερ και παρουσιάστε στο σχολείο.

-

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 15

ΤΙΤΛΟΣ: Υπολογισμός του εμβαδού επιφανείας ακανόνιστου σχήματος

1. Χωριστείτε σε ομάδες 4 ατόμων για να υπολογίσετε το εμβαδόν της αυλής. Κάντε ένα γύρο στην αυλή και σχεδιάστε ένα σκαρίφημα της αυλής σε χαρτόνι. Τοποθετήστε το κτίριο και σημαντικά στοιχεία της αυλής διαισθητικά. Συζητήστε στην ομάδα για πιθανούς τρόπους υπολογισμού του εμβαδού της αυλής. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.
 - Διαχωρίστε την επιφάνεια της αυλής σε τρίγωνα, ορθογώνια, παραλληλόγραμμα και τραπέζια με σπάγκο και κιμωλία. Μεταφέρετε αυτό το διαχωρισμό στο υποτυπώδες σχέδιο της αυλής που έφτιαξε κάθε ομάδα. Καθορίστε συγκεκριμένα σημεία στην αυλή τα οποία θα χρησιμοποιήσετε ως βασικά σημεία στις μετρήσεις σας. Συμβολίστε τα παραπάνω σημεία με κεφαλαία γράμματα στην αυλή και στο σχέδιο. Μετρήστε με μετροταινία τις αποστάσεις των βασικών σημείων. Αποτυπώστε στην αυλή με κιμωλία αυτές τις αποστάσεις. Μετρήστε με μετροταινία τις πλευρές όλων των σχημάτων στα οποία διαχωρίσαμε την αυλή. Μεταφέρετε τις πραγματικές τιμές στο σκαρίφημα που φτιάξατε στην αρχή.
 -
2. Συζητήστε στην ομάδα για την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης της κλίμακας ώστε να γίνει αποτύπωμα της αυλής που να ανταποκρίνεται στο πραγματικό της σχέδιο. Συζητήστε επίσης για την έννοια ομοιότητας των γεωμετρικών σχημάτων και τη σχέση των εμβαδών των όμοιων γεωμετρικών σχημάτων. Σχεδιάστε τα διάφορα στοιχεία της αυλής και αποφασίστε για τη κλίμακα με την οποία θα αποτυπώσετε τελικά την αυλή σε χαρτόνι. Κατασκευάστε στην ομάδα σας διάφορα στοιχεία που υπάρχουν στην αυλή σε σχέση με την κλίμακα που έχετε αποφασίσει για το τελικό σχέδιο.
 - Σχεδιάστε την αυλή σε χαρτόνι με κλίμακα. Υπολογίστε τα εμβαδά των γεωμετρικών σχημάτων που περιλαμβάνει. Βρείτε το συνολικό εμβαδό.
 - Παρουσιάστε στις ομάδες και συζητήστε και ανταλλάξτε απόψεις για την πορεία εργασίας και το αποτέλεσμα σας. Συζητήστε για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας ώστε να γίνει εφικτή η επίλυση άλλων ρεαλιστικών προβλημάτων με εμβαδά ή με άλλες έννοιες της γεωμετρίας όπως το Πυθαγόρειο θεώρημα, το θεώρημα διαμέσων και διχοτόμων τριγώνων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 16

ΤΙΤΛΟΣ: Τροφική αλυσίδα-τροφικό πλέγμα

1. Χωριστείτε σε ομάδες 5 ατόμων. Ορίστε ένα μέλος της κάθε ομάδας να πάρει από μια αυτοκόλλητη καρτέλα και να τη κολλήσει στο μέτωπο. Στη συνέχεια οι μαθητές με τις κάρτες, χωρίς να μιλούν, να τοποθετηθούν στη σειρά για να υποδηλώσουν τη διαδοχή και σχέση σε μια τροφική αλυσίδα. Οι υπόλοιποι μαθητές παρακολουθούν ως απλοί παρατηρητές στην αρχή και ύστερα επιβεβαιώνουν τη σωστή θέση του εκπροσώπου της ομάδας ή προτείνουν τη μετακίνησή του στη σωστή θέση.
2. Συζητήστε στην ομάδα σας και δικαιολογήστε τη σωστή σειρά. Εξηγήστε πως η τροφή (ενέργεια) περνάει από το ένα επίπεδο στο άλλο, τι θα συνέβαινε αν υπήρχαν περισσότερα μικρά πουλιά από γεράκια, ή περισσότερα γεράκια από τα μικρά πουλιά. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.
3. Περιγράψτε μια δική σας τροφική αλυσίδα με είδη που παρατηρείτε στην αυλή του σχολείου. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες. Εξηγήστε τη ροή ενέργειας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 17

ΤΙΤΛΟΣ: Η ηχορύπανση στην αυλή του σχολείου

1. Χωριστήτε σε τετραμελείς ομάδες και σκορπιστήτε σε διαφορετικές θέσεις της αυλής. Σε χάρτη της αυλής σημειώστε τη θέση της ομάδα σας με γράμματα Α,Β,Γ,Δ κλπ. Και περιγράψτε τη θέση σας σε σχέση με τις πηγές των θορύβων.

Καταγράψτε τα είδη των θορύβων, την πηγή προέλευσής τους, τη συχνότητά τους, τη διάρκεια και με ένα ντεσιμπελόμετρο την έντασή τους.

2. Παρουσιάστε τα αποτελέσματα της έρευνάς σας με ραβδογράμματα. Συζητήστε στην τάξη ποιοί θόρυβοι είναι πιο ενοχλητικοί και ποιοί επηρεάζουν τη διάθεσή σας την ώρα του διαλείμματος. Συζητήστε για πιθανούς παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό ηχορύπανσης από τη μια περιοχή της αυλής στην άλλη.

3. Συγκεντρώστε πληροφορίες από το διαδίκτυο ή καλέστε ειδικό να σας ενημερώσει για το ρόλο της βλάστησης στην μείωση των θορύβων. Προτείνετε τρόπους αξιοποίησης της βλάστησης στον περιορισμό της ηχορύπανσης.

4. Παρουσιάστε τα αποτελέσματα της έρευνας και τις προτάσεις σας σε ποστερ στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 18

ΤΙΤΛΟΣ: «Γνωριμία μ' ένα δέντρο»

1. Χωριστείτε σε ομάδες των πέντε.
 - Διαλέξτε με «λαχνίσματα» έναν από κάθε ομάδα και αφού του δέσετε ένα μαντήλι στα μάτια, ώστε να μη βλέπει, οδηγήστε τον προς ένα από τα δέντρα της αυλής. Αφήστε τον να εξερευνήσει το δέντρο με τις υπόλοιπες αισθήσεις του. Προσέξτε να είναι ασφαλής.
 - Για τον μαθητή με τα κλειστά μάτια: Προσπάθησε να αισθανθείς το δέντρο: άγγιξε το φλοιό, βάλε τα χέρια σου γύρω του για να υπολογίσεις το πάχος του, μύρισε τα φύλλα. Προσπάθησε να το γνωρίσεις καλά από τις ρίζες μέχρι το ύψος που φθάνεις.
2. Απομακρύνετε το μαθητή με τα κλειστά μάτια από το δέντρο και μετά λύστε του το μαντήλι από τα μάτια.
 - Για τον μαθητή με τα κλειστά μάτια: Προσπάθησε να αναγνωρίσεις το «δικό σου» δέντρο
3. Παρατηρήστε το δέντρο της ομάδας σας. Χρησιμοποιήστε φακούς, καθρέφτες κλπ. Ξαπλώστε κάτω από το δέντρο και περιγράψτε τι βλέπετε

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 19

ΤΙΤΛΟΣ: Ημερολόγιο ενός δέντρου

1. Χωριστείτε σε ομάδες των πέντε. Η κάθε ομάδα ας επιλέξει να υιοθετήσει ένα δέντρο της αυλής. Σε περίπτωση που περισσότερες ομάδες θέλουν το ίδιο δέντρο αποφασίστε με κάποιο από τα «λαχνίσματα» που γνωρίζετε.
2. Κρατήστε ημερολόγιο του δέντρου σας για ένα τρίμηνο. Σ' αυτό να περιγράφετε κάθε εβδομάδα τις αλλαγές που παρατηρείτε. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε φωτογραφίες ή σκίτσα, μετρήσεις, δείγματα, ακόμη και να γράψετε ποιήματα π.χ.
Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έναν πίνακα όπως ο παρακάτω.

Ημερομηνία	Αλλαγές στο φύλλωμα	Αλλαγές στον κορμό	Μετρήσεις	Εμπνεύσεις

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 20

ΤΙΤΛΟΣ: «Το κυνήγι του φύλλου»

1. Χωριστείτε σε ομάδες τετραμελείς. Βγείτε στην αυλή στο «κυνήγι».

Προσπαθήστε να βρείτε:

- Το μεγαλύτερο φύλλο
- Το μικρότερο φύλλο
- Το φύλλο με τα πιο πολλά χρώματα
- Το φύλλο με τα λιγότερα χρώματα
- Το φύλλο με τις πιο πολλές τρύπες
- Δύο φύλλα ακριβώς όμοια σε σχήμα
- Δύο φύλλα ίσα
- Φύλλα με οδοντωτό περίγραμμα
- Φύλλα με διαφορετικό σχήμα

2. Φτιάξτε στην ομάδα σας ένα κολλάζ με τα διαφορετικά φύλλα.
Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.

3. Ζωγραφίστε τα φύλλα

4. Αντιστοιχίστε τα φύλλα με το φυτό της προέλευσής τους.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 21

ΤΙΤΛΟΣ: Η κοινωνία ενός δέντρου

1. Διαλέξτε ένα δέντρο στην αυλή του σχολείου και χωριστείτε σε τρεις ομάδες.

- Η πρώτη ομάδα να εξερευνήσει, να καταγράψει και να αναγνωρίσει ζωντανούς οργανισμούς που ζουν στο χώμα γύρω από τη ρίζα του δέντρου
- Η δεύτερη ομάδα να εξερευνήσει να καταγράψει και να αναγνωρίσει ζωντανούς οργανισμούς που ζουν στον κορμό του
- Η τρίτη ομάδα να εξερευνήσει να καταγράψει και να αναγνωρίσει ζωντανούς οργανισμούς που ζουν στα κλαδιά και στο φύλλωμα

2. Αφού συγκεντρώσετε αυτά τα στοιχεία, όλη η τάξη μαζί προσπαθήστε να σχηματίσετε την τροφική αλυσίδα του δέντρου:

□⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □⇒ □

3. Ο δήμαρχος της περιοχής στην οποία ανήκει το σχολείο σε συνεννόηση με το διευθυντή του σχολείου αποφασίζει να κόψει το δένδρο γιατί στη θέση που υπάρχει το δένδρο αποφασίστηκε να χτιστούν συμπληρωματικές αίθουσες για τις ανάγκες του σχολείου. Ορισμένοι καθηγητές αντιδρούν και τους ακολουθούν και μαθητές. Οργανώστε μια συζήτηση στο σχολείο στην οποία θα εκπροσωπηθούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι.

Χωριστείτε σε τόσες ομάδες όσοι και οι ενδιαφερόμενοι. Ετοιμάστε τα επιχειρήματα για να στηρίξετε τη θέση της ομάδας που εκπροσωπείτε.

- Δήμαρχος (επιδιώκει την πάση θυσία άμεση επίλυση του προβλήματος της έλλειψης αιθουσών διδασκαλίας)
- Εργολάβος (που ανέλαβε το έργο)
- Ο διευθυντής του σχολείου
- Τρεις οικολόγοι
- Εκπρόσωπος της Νομαρχίας
- Εκπρόσωπος των καθηγητών
- Εκπρόσωπος των μαθητών

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 22

ΤΙΤΛΟΣ: Αναγνώριση φύλλου;

1. Περιπλανηθείτε στο χώρο της αυλής και ο καθένας ας βρει και ας πάρει από ένα φύλλο
 - Αναζήτησε άλλους συμμαθητές σου που έχουν το ίδιο φύλλο με το δικό σου και κάντε ομάδα
 - Κάντε κατάλογο με τα χαρακτηριστικά του φύλλου της ομάδας σας:
π.χ.

σχήμα	
μέγεθος	
χρώμα	
Φυτό προέλευσης	
...	
...	
...	

2. Μαζέψτε όλα τα φύλλα (ένα από κάθε ομάδα) και εκθέστε τα πάνω σ' ένα τραπεζάκι ή ένα άσπρο χαρτόνι. Ένας μαθητής να μαζέψει τις περιγραφές των ομάδων και να τις ξαναμοιράσει στις ομάδες τυχαία. Όταν πάρετε το χαρτί με την περιγραφή του φύλλου που έτυχε στην ομάδα σας, προσπαθήστε να βρείτε το φύλλο στο οποίο αναφέρεται.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 23

ΤΙΤΛΟΣ: Δέντρο- σκραμπλ

1. Χωριστείτε σε τετραμελείς ομάδες. Από τον κατάλογο με τα φυτά που σας δίνεται προσπαθήστε να αναγνωρίσετε είδη που υπάρχουν στην αυλή. Συγκεντρώστε ένα χαρακτηριστικό δείγμα (φύλλο, λουλούδι), φωτογραφία ή σκίτσο από ένα είδος του καταλόγου.
3. Χωριστείτε σε δύο ισάριθμες ομάδες και πάρτε από έναν αριθμό, αρχίζοντας από το «ένα» (έτσι σε κάθε ομάδα υπάρχουν π.χ. μαθητές από το «ένα» μέχρι το «δέκα»)
 - Ένας μαθητής (ή ο δάσκαλος) επιλέγει και διαβάζει το όνομα ενός φυτού από τον κατάλογο, και συγχρόνως φωνάζει έναν αριθμό, που να αντιστοιχεί στα μέλη των ομάδων (π.χ. 1-10)
 - Τα δύο παιδιά με τον ίδιο αριθμό (ένα από κάθε ομάδα) «παλεύουν» για να διαλέξουν το δείγμα που ανήκει στο φυτό που ακούστηκε.

Η ομάδα με τις περισσότερες επιτυχίες είναι η νικήτρια

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ 24

ΤΙΤΛΟΣ: Γνωριμία με τα επίπεδα

1. Χωριστείτε σε ομάδες ανά δύο άτομα και σκορπιστείτε σε διάφορα μέρη της αυλής. Παρατηρείστε και καταγράψτε σε ένα χαρτί ότι βλέπετε πάνω από το κεφάλι σας. Ψάξτε και καταγράψτε σχήματα, χρώματα, κινήσεις κ.α.

- Φτιάξτε ένα κατάλογο με ό,τι παρατηρήσατε και παρουσιάστε στους συμμαθητές σας. Συζητήστε για τα θέματα που παρατηρήσατε.
- Συνθέστε ένα στίχο ή ένα μικρό ποίημα με τις λέξεις που καταγράψατε και διαβάστε το στους συμμαθητές σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Παρατηρείστε σε ζευγάρια και καταγράψτε οτιδήποτε βρίσκεται στο έδαφος. Αναζητήστε σχήματα, χρώματα, υλικά. Φτιάξτε ένα κατάλογο με ό,τι παρατηρήσατε και παρουσιάστε στους συμμαθητές σας. Συγκρίνετε το δικό σας κατάλογο με αυτό των άλλων ομάδων.

- Συζητήστε για τα θέματα που παρατηρήσατε
- Συνθέστε ένα στίχο ή σύντομο ποίημα για το θέμα από αυτά που παρατηρήσατε.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 25

ΤΙΤΛΟΣ: Περίπατοι με τις αισθήσεις

1. Σκορπιστείτε σε διάφορα σημεία της αυλής, ο καθένας μόνος του. Συγκεντρωθείτε στις αισθήσεις σας.

α) Κλείστε τα μάτια και προσπαθήστε να διακρίνετε τους διαφορετικούς ήχους και να τους κρατήσετε στη μνήμη σας

β) Αισθανθείτε με την αφή. Αισθάνεστε τον ήλιο, τον αέρα; Αγγίξτε τους τοίχους του σχολείου, τα δέντρα.

γ) Ανοίξτε τα μάτια. Πώς φαίνονται τα αντικείμενα σε σχέση το ένα με το άλλο; το σχολείο σε σχέση με τον ουρανό, ο φράχτης σε σχέση με το γρασίδι; Τι λεπτομέρειες μπορείτε να δείτε στα κτίρια; είναι παλιά, καινούρια, ξεφλουδισμένα, νοτισμένα ...;

δ) Πάρτε κάτι από τον περίπατό σας, - ίσως μια πέτρα, ένα φύλλο- για να σας βοηθήσει να θυμηθείτε τα συναισθήματα που ανακαλύψατε.

2. Περιγράψτε με λέξεις την εμπειρία σας. Συνθέστε ένα ποίημα που να περιγράφει τα συναισθήματά σας

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 26

ΤΙΤΛΟΣ: Ταυτότητα χώρου

1. Χωριστείτε σε πενταμελείς ομάδες . Κάθε ομάδα να αναλάβει να δώσει όνομα σε μια περιοχή της αυλής, ανάλογα με την ατμόσφαιρα, τη θέση της, τα χαρακτηριστικά της κλπ.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Φανταστείτε το «πνεύμα» της περιοχής που «βαφτίσατε» και φτιάξτε μια ιστορία. Παρουσιάστε την ιστορία στις υπόλοιπες ομάδες.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 27

ΤΙΤΛΟΣ: Ποίηση στο χώρο

1. Χωριστείτε σε πενταμελείς ομάδες. Διαλέξτε από ένα ποίημα ή απόσπασμα μεγάλου ποιήματος, που σας αρέσει, και γράψτε το πάνω σε χαρτόνι.
 - Εφαρμόστε ξύλινα πηγάκια στο χαρτόνι και ανοίξτε μια τρύπα στη μέση της επάνω πλευράς του
 - Περάστε ένα κομμάτι σχοινί από την τρύπα και διαλέξτε μια θέση της αυλής για να το κρεμάσετε
 - Κάθε δύο μήνες αλλάξτε το ποίημα

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 28

ΤΙΤΛΟΣ: Κυνήγι θησαυρού με ποίηση

1. Χωριστείτε σε ομάδες των δύο ατόμων και ψάξτε να βρείτε κρυμμένες στην αυλή δέκα καρτέλες με αποσπάσματα ενός ποιήματος. Όταν βρεθούν όλες οι καρτέλες, καθίστε όλοι κάτω σε εκτός από τους δέκα μαθητές που βρήκαν τις καρτέλες.

Οι μαθητές που βρήκαν τις καρτέλες στέκονται απέναντι από τους συμμαθητές τους και διαβάζουν το περιεχόμενο των καρτελών τους, με τυχαία σειρά.

Πέστε όλοι τη γνώμη σας και προσπαθήστε να ξανασυναρμολογήσετε το ποίημα, μετακινώντας τους όρθιους συμμαθητές σας ανάλογα με τη σειρά που κατά τη γνώμη σας έχει το απόσπασμά τους στο ποίημα.

2. Επαναλάβετε την ίδια δραστηριότητα με άλλο ποίημα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 29

ΤΙΤΛΟΣ: Γένεση 2.9

1. Σκορπιστείτε στην αυλή σε ομάδες των τριών ατόμων. Παρατηρήστε γύρω σας και προβληματιστείτε στα παρακάτω:
 - Πολυμορφία της φύσης (ήχοι των πουλιών, χρώμα των λουλουδιών , χρώμα της φύσης, φως του ήλιου)
 - Προέλευση της ονομασίας των λουλουδιών
 - Την έννοια «κατακυριεύσατε»
 - Τη φράση «φως του ηλίου- άκτιστον φως»

2. Επιστρέψτε στην τάξη. Αφού διαβάσετε το εδάφιο 2.9 της «γένεσης» και αναφερθείτε στη σχετική τοιχογραφία που φέρει τον Αδάμ να ονομάζει τα ζώα, συζητήστε για τις σχετικές εκφράσεις με τη φράση «φως του ηλίου- άκτιστον φως» και κάντε παρατηρήσεις σχετικά με τη χρήση της έκφρασης «κατακυριεύσατε». Τέλος συζητήστε για τη δυναμική της φύσης που φανερώνεται μέσα από τα πλάσματα της αυλής, καθώς και τη σοφία του Θεού μέσα από την ύπαρξη της.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 30

ΤΙΤΛΟΣ: Παιχνίδια στο χώρο

1. Ζητήστε από τους γονείς ή τους παππούδες σας να σας περιγράψουν ένα παιχνίδι παραδοσιακό του τόπου καταγωγής τους που παίζονταν στο χώρο.
2. Περιγράψτε το στους συμμαθητές σας
3. Παίξτε τα παιχνίδια στην αυλή του σχολείου. Κάντε τα σχέδια που απαιτεί το παίξιμό τους και βγάλτε φωτογραφίες τόσο των σχεδίων όσο και των φάσεων εκτέλεσης.
4. Γράψτε την περιγραφή, τους κανόνες του παιχνιδιού που προτείνετε και την περιοχή προέλευσής του. Ορίστε μια ομάδα συμμαθητών σας που θα συγκεντρώσει τα παιχνίδια που περιέγραψαν όλες οι ομάδες και θα αναλάβει να φτιάξει ένα έντυπο με παραδοσιακά παιχνίδια
5. Οργανώστε στο σχολείο μια ημέρα γιορτής με παραδοσιακά παιχνίδια. Χωριστείτε σε ομάδες 4 ατόμων και κάθε ομάδα ας αναλάβει να διδάξει ένα από τα παιχνίδια που μελετήσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 31

ΤΙΤΛΟΣ: Ο πλανήτης γη

1. Χωριστείτε σε πέντε ομάδες. Η κάθε ομάδα θα αναλάβει τη μελέτη μιας ηπείρου
2. Μελετήστε και σημειώστε τα κύρια γεωμορφολογικά - πολιτικά στοιχεία της Ηπείρου που μελετάτε πάνω σε ένα χάρτη.
1. Κάθε ομάδα να αναλάβει να σχεδιάσει την Ήπειρο που μελέτησε στον άυλειο χώρο χρησιμοποιώντας διαφορετικά χρώματα και σχέδια. Συζητήστε στην ομάδα σας τρόπους, τεχνικές που θα χρησιμοποιήσετε για να σχεδιάσετε την Ήπειρο που επιλέξατε. Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ 32

ΤΙΤΛΟΣ: Αναπαράσταση σκηνών από την ιστορία

1. Χωριστείτε σε 3 ομάδες
2. Συζητήστε στην ομάδα και αποφασίστε ποια σκηνή από την ιστορία που διδάσκεστε θέλετε να αναπαραστήσετε
3. Αποφασίστε για τις φορεσιές, τους ήχους, για το αν θέλετε να παρουσιάσετε τη σκηνή σας στατικά ή να προσθέσετε στοιχεία όπως μουσική, χορό, κάποιο απλό σκηνικό ή το χώρο της αυλής όπως είναι κλπ
4. Κάθε μια ομάδα να παρουσιάσει διαδοχικά τη σκηνή της στους υπόλοιπους συμμαθητές .

ΦΥΛΛΑ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Μέρος α

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΥΠΑΘΡΙΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 1

ΤΙΤΛΟΣ: Η αυλή του σχολείου μου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Έκφραση συναισθημάτων με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: ΓΛΩΣΣΑ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάδειξη απόψεων ,συναισθημάτων των μαθητών για το χώρο της σχολικής αυλής
- Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών για συμμετοχή σε δράσεις αναμόρφωσης του σχολικού χώρου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες τετραμελείς. Ο εκπαιδευτικός γράφει στο πίνακα τη φράση «η αυλή του σχολείου μου» ή μοιράζει στις ομάδες κολλά χαρτιού 30X50 εκ. με μια φωτογραφία της αυλής στο κέντρο και ζητά από τους μαθητές να γράψουν ουσιαστικά και επίθετα που εκφράζουν απόψεις και συναισθήματα που τους προκαλούνται.

ΥΛΙΚΑ: Κόλλες χαρτί 30X50 εκ., μαρκαδόροι

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 2

ΤΙΤΛΟΣ: Περιγράψω την αυλή του σχολείου μου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά σχηματίζουν προτάσεις- και κείμενο για να περιγράψουν την αυλή του σχολείου τους από προεπιλεγμένες λέξεις.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Γλώσσα

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να ασκηθούν οι μαθητές στη διάκριση των μερών του λόγου
- Να ασκηθούν στην παρατήρηση του χώρου
- Να ασκηθούν στη συνεργασία με τους συμμαθητές τους.
- Να ασκηθούν στην γραπτή έκφραση του λόγου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Οι μαθητές δουλεύουν στην αυλή χωρισμένοι σε τρεις ομάδες, την ομάδα του ουσιαστικού, την ομάδα του ρήματος, την ομάδα του επιθέτου. Η συμπλήρωση του πίνακα γίνεται στη αυλή ενώ η σύνθεση του κειμένου μπορεί να γίνει στην τάξη.

ΥΛΙΚΑ: Χαρτί, μαρκαδόροι, ρολό χαρτί.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 3

ΤΙΤΛΟΣ: Χαρτογράφηση της αυλής/ μια άσκηση μαθηματικών στο χώρο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Σχεδιασμός της κάτοψης της αυλής

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά, σχέδιο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη παρατηρητικότητας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιαστικών
- Εξοικείωση με την πρακτική εφαρμογή μαθηματικών εννοιών
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων αναπαράστασης του χώρου
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Οι μαθητές δουλεύουν στην αυλή χωρισμένοι τετραμελείς ομάδες.

ΥΛΙΚΑ: Σημειωματάριο, μολύβια, μαρκαδόρομετροταινία, χάρακας, κλιμακόμετρο.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 4

ΤΙΤΛΟΣ: Ανάλυση του χώρου της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Καταγραφή, αξιολόγηση των επί μέρους χαρακτηριστικών της αυλής ως προς την αισθητική ποιότητα, την λειτουργικότητα.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Σχέδιο, καλλιτεχνικά, γλώσσα

ΣΤΟΧΟΙ:

- Άσκηση παρατηρητικότητας
- Ανάπτυξη ικανοτήτων ομαδικής εργασίας
- Αισθητική καλλιέργεια
- Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων
- Ανάπτυξη σχεδιαστικών δεξιοτήτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές δουλεύουν σε τετραμελείς ομάδες.

ΥΛΙΚΑ: Ριζόχαρτο, ξυλομπογιές, χαρτί A4, φωτογραφική μηχανή, σημειωματάριο, κάτοψη της αυλής, μαρκαδόρους.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 5

ΤΙΤΛΟΣ: Μελέτη συμπεριφοράς στο χώρο της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Παρατήρηση συμπεριφοράς σε σχέση με το υλικό πλαίσιο που εκδηλώνεται

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: μαθηματικά, γλώσσα

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη παρατηρητικότητας
- Κατανόηση σχέσεων χώρου -συμπεριφοράς
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κοινωνιολογικής έρευνας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων καταγραφής δεδομένων
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων επεξεργασίας δεδομένων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες τριων ατόμων.

ΥΛΙΚΑ: Κάτοψη της αυλής, φωτογραφική μηχανή, σημειωματάρια, μολύβια

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 6

ΤΙΤΛΟΣ: Διερεύνηση απόψεων μαθητών-παιδιών για το χώρο της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Σύνταξη, διανομή επεξεργασία ερωτηματολογίων έρευνας της στάσης των μαθητών

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Γλώσσα, μαθηματικά, νέες τεχνολογίες

ΣΤΟΧΟΙ:

- Γνωριμία με τη μέθοδο έρευνας με ερωτηματολόγια
- Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας
- Ανάπτυξη ικανοτήτων επεξεργασίας δεδομένων
- Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Εφαρμογή μεθόδου ενεργητικής έρευνας. Οι μαθητές επεξεργάζονται σε ομάδες για τη σύνταξη ερωτηματολογίων που απευθύνονται στους ίδιους και αφορούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του χώρου που οι ίδιοι χρησιμοποιούν. Ο εκπαιδευτικός διευκολύνει με διακριτική παρέμβαση τη σύνταξη των ερωτηματολογίων από τους μαθητές. Η διανομή των ερωτηματολογίων γίνεται από ομάδες δύο μαθητών.

ΥΛΙΚΑ: Σημειωματάρια, μολύβια.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 7

ΤΙΤΛΟΣ: Σχέδιο χωροθέτησης λειτουργιών στο χώρο της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Σύνθεση σχεδίου χρήσεων της αυλής

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Σχέδιο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη συνθετικής και κριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη παρατηρητικότητας
- Κατανόηση αρχών σχεδιασμού του χώρου
- Ανάπτυξη ικανοτήτων ομαδικής εργασίας
- Κατανόηση σχέσεων χώρου-συμπεριφοράς

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε τετραμελείς ομάδες. Ο εκπαιδευτικός διευκολύνει τους μαθητές με διακριτική παρέμβαση και απαντάει στις ερωτήσεις όταν του ζητηθεί. Ο εκπαιδευτικός μπορεί συνεργαστεί με τον αρχιτέκτονα ή τον καθηγητή του σχεδίου για να δώσει στους μαθητές οδηγίες για συμβολική απεικόνιση στοιχείων στο σχέδιο.

ΥΛΙΚΑ: Σχέδιο κάτοψης του χώρου της αυλής ένα για κάθε ομάδα, μολύβια μαρκαδόροι.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 8

ΤΙΤΛΟΣ: Μελέτη τοπικής βλάστησης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Μελέτη της τοπικής βλάστησης, γνωριμία με είδη που ευδοκιμούν στη περιοχή του σχολείου.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: φυτολογία, καλλιτεχνικά, σχέδιο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Γνωριμία με είδη φυτών και δένδρων που ευδοκιμούν στην περιοχή
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων παρατήρησης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιασμού
- Καλλιέργεια αισθητική
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων αναζήτησης πληροφόρησης στο Διαδίκτυο
- Ανάδειξη ιδεών των μαθητών για τη βελτίωση του σχολικού χώρου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε τετραμελείς μάδες.

ΥΛΙΚΑ: Σημειωματάρια, μολύβια, ξυλομπογιές

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 9

ΤΙΤΛΟΣ: Σχέδιο –μακέτα σχεδιαστικής πρότασης της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Διαμόρφωση σχεδίου επανα-σχεδιασμού της αυλής, κατασκευή μακέτας.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Σχέδιο, καλλιτεχνικά, τεχνολογία, μαθηματικά

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη ικανοτήτων σχεδιασμού
- Ανάπτυξη ικανοτήτων πρακτικής εφαρμογής μαθηματικών
- Εννοιών
- Γνωριμία με τα υλικά κατασκευών
- Γνωριμία με τον κόσμο της αγοράς
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη ικανοτήτων ομαδικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε τετραμελείς ομάδες. Ο εκπαιδευτικός διευκολύνει τους μαθητές στην αναζήτηση ειδικών που θα προσκαλέσουν στο σχολείο.

ΥΛΙΚΑ: Σχέδιο κάτοψης της αυλήςαρτί σχεδίασης, μολύβια, ξυλομπογιές, χαρτόνια, ψαλίδια, κόλλα. Πολλά υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για τη μακέτα (δένδρα, χόρτο, ξύλα, καλάμια, πέτρεςκ.α.) μπορούν να τα προμηθευτούν οι μαθητές σε μια βόλτα γύρω από το σχολείο.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 10

ΤΙΤΛΟΣ: Υλικά εργαλεία και κατηγορίες εργασιών για την αναβάθμιση. Κοστολόγηση σχεδίου αναμόρφωσης της σχολικής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Σύνταξη προϋπολογισμού έργου

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: μαθηματικά, οικονομία, τεχνολογία, υλικά, γλώσσα, νέες τεχνολογίες

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων αναζήτησης πληροφορίας
- Γνωριμία με τον κόσμο της αγοράς
- Πρακτική εφαρμογή αρχών οικονομικής διαχείρισης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων οικονομικής διαχείρισης, κατανομής δαπανών
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας
- Ανάπτυξη ικανοτήτων διατύπωσης επιχειρημάτων, τεκμηρίωσης προτάσεων
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων γλωσσικών και χρήσης Η. Υ. για συγγραφή κειμένου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Οι μαθητές εργάζονται σε τετραμελείς ομάδες. Ο εκπαιδευτικός βοηθάει τους μαθητές στην αναζήτηση φορέων χρηματοδότησης και τη σύνταξη επιστολής στον τοπικό τύπο και στους πιθανούς χρηματοδότες.

ΥΛΙΚΑ: σημειωματάριο, μολύβια, Η.Υ.

Μέρος β

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΥΛΗΣ ΩΣ Ε ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σε γνωστικά πεδία:

- **Μαθηματικά**
- **Βιολογία**
- **Περιβαλλοντική εκπαίδευση**
- **Γεωγραφία**
- **Ποίηση**
- **Δραματοποίηση**
- **Γλώσσα**
- **Φυτολογία**
- **Σχέδιο**
- **Καλλιτεχνικά**

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 11

ΤΙΤΛΟΣ: Γεωμετρικά σχήματα στο χώρο της αυλής

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Οι μαθητές παρατηρούν και αναγνωρίζουν γεωμετρικά σχήματα στην αυλή του σχολείου.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά, γεωμετρικά σχήματα

ΣΤΟΧΟΙ:

- Αναγνώριση βασικών γεωμετρικών σχημάτων στον περιβάλλοντα χώρο του σχολείου.
- Εξοικείωση των παιδιών με τα γεωμετρικά σχήματα και τις ονομασίες τους.
- Καταγραφή της μαθηματικής έννοιας της συμμετρίας όπως αυτή αποτυπώνεται στον περιβάλλοντα χώρο.
- Αναγνώριση της αναγκαιότητας ύπαρξης αυτών των σχημάτων ως συμβολικής αναπαράστασης πραγματικών οντοτήτων του χώρου στο επίπεδο.
- ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Βγάλτε τους μαθητές στην αυλή και χωρίστε τους σε ομάδες. Ζητήστε τους να παρατηρήσουν πραγματικά αντικείμενα και τα γεωμετρικά σχήματα που αναγνωρίζουν σε αυτά, στο κτίριο, στην αυλή και στα φυτά που υπάρχουν σ' αυτήν και να τα καταγράψουν στα φύλλα εργασίας.

Στη συνέχεια οι ομάδες παρουσιάζουν την εργασία τους στη τάξη, σχολιάζουν και συζητούν. Διευκολύνετε τη συζήτηση και δώστε διευκρινιστικές απαντήσεις.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 12

ΤΙΤΛΟΣ: Σχήμα και χώρος

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά ψάχνουν για σχήματα και συμμετρίες στην αυλή του σχολείου

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά, σχήματα, συμμετρία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Εξοικείωση με μαθηματικές έννοιες και όρους
- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδίασης
- Κατανόηση των σχημάτων και της συμμετρίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Χωρίστε τους μαθητές σε τετραμελείς ομάδες και αφήστε τους να περιηγηθούν την αυλή του σχολείου, να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τα διάφορα σχήματα και τη συμμετρία τους. Κάντε συζήτηση για την έννοια της συμμετρίας και εξηγήστε στους μαθητές τυχόν απορίες τους.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 13

ΤΙΤΛΟΣ: Μέτρηση ύψους ενός αντικειμένου στο χώρο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Μέτρηση ύψους αντικειμένων στο χώρο με χρήση μαθηματικών τύπων

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά,

ΣΤΟΧΟΙ:

- Εξοικείωση με μαθηματικές έννοιες και όρους
- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Κατανόηση της χρησιμότητας των μαθηματικών στην επίλυση καθημερινών προβλημάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Επαναλάβετε στην τάξη τις θεωρίες των ομοίων τριγώνων, της εφαπτομένης, του ισοσκελούς τριγώνου. Χωρίστε τους μαθητές σε τετραμελείς ομάδες και αφήστε τους να εργαστούν στην αυλή. Απαντήστε στις ερωτήσεις τους. Συντονίστε τη συζήτηση στην τάξη κατά τη παρουσίαση της εργασίας των μαθητών.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 14

ΤΙΤΛΟΣ: “Μετρώ την ηλικία του δένδρου”

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Οι μαθητές εξοικιώνονται με τεχνικές υπολογισμού της ηλικίας ενός δένδρου

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά, φυτολογία, ιστορία, γεωγραφία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Απόκτηση δεξιοτήτων
- Εκτίμηση της αξίας ενός μεγάλου
- Καλλιέργεια σεβασμού προς τη φύση
- Κατάνοηση της επίδρασης των συνθηκών του περιβάλλοντος
- στην ανάπτυξη και υγιεινή των δένδρων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Τα παιδιά εργάζονται σε τετραμελείς ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να μετρήσει από ένα διαφορετικό δένδρο. Για τον υπολογισμό της ηλικίας του δένδρου κάνουμε συζήτηση στην τάξη δίνουμε στους μαθητές τις παρακάτω πληροφορίες και τις σχολιάζουμε. πληροφορίες όπως: στη συνέχεια βγαίνουμε στην αυλή.

ΥΛΙΚΑ: Σχοινί, μεροταινία

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 15

ΤΙΤΛΟΣ: Υπολογισμός εμβαδού επιφάνειας ακανόνιστου σχήματος

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Επίλυση ενός ρεαλιστικού προβλήματος γεωμετρίας.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Μαθηματικά, γραμμικό σχέδιο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Κατανόηση της διαδικασίας εύρεσης του εμβαδού ενός πολυγώνου.
- Εξοικείωση με τις μονάδες μέτρησης μήκους και εμβαδού
- Κατανόηση πρακτικής χρήσης των μαθηματικών στην επίλυση καθημερινών προβλημάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Βγάλτε τους μαθητές στην αυλή και χωρίστε τους σε ομάδες. Ζητήστε τους να μετρήσουν το εμβαδό της επιφάνειας της αυλής.

ΥΛΙΚΑ: Σημειωματάρια, μολύβια, μετροταινίες, χαρτόνια A4, σπάγγο, κιμωλίες.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 16

ΤΙΤΛΟΣ: Τροφική αλυσίδα-τροφικό πλέγμα

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Παιχνίδι κατανόησης οικολογικών εννοιών με χρησιμοποίηση όλων των αισθήσεων.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Βιολογία , οικολογία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Κατανόηση οικολογικών εννοιών της τροφικής αλυσίδας και του τροφικού πλέγματος
- Καλλιέργεια της φαντασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Βγάλτε τους μαθητές στην αυλή και ορίστε μια τροφική αλυσίδα π.χ.

ΗΛΙΟΣ → ΔΕΝΔΡΟ → ΕΝΤΟΜΟ → ΠΟΥΛΙ → ΓΕΡΑΚΙ

Χωρίστε σε ομάδες και μοιράστε τις κάρτες, μια σε κάθε ομάδα.

ΥΛΙΚΑ: κουβάρι σπάγγο, αυτοκόλλητα, κάρτες με τις λέξεις ΗΛΙΟΣ, ΔΕΝΔΡΟ, ΕΝΤΟΜΟ, ΠΟΥΛΙ, ΓΕΡΑΚΙ

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 17

ΤΙΤΛΟΣ: Η ηχορύπανση στην αυλή του σχολείου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Οι μαθητές καταγράφουν τις πηγές ηχορύπανσης στο χώρο της αυλής.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να εντοπίσουν τις πηγές ηχορύπανσης στο σχολείο
- Να κατανοήσουν το ρόλο της βλάστησης στον έλεγχο της ηχορύπανσης
- Να προτείνουν λύσεις για τον έλεγχο της ηχορύπανσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες και τους τοποθετεί σε προεπιλεγμένες θέσεις της αυλής όπου θεωρεί ότι υπάρχουν διαφορές στην ηχορύπανση (πηγή προέλευσης των θορύβων, την ένταση κλπ.). Κατά την παρουσίαση των μετρήσεων συζητά με τους μαθητές και δίνει διευκρινήσεις. Τους βοηθάει στην διατύπωση προτάσεων για τη μείωση της ηχορύπανσης και στη σύνθεση του πόστερ.

ΥΛΙΚΑ: Κάτοψη της αυλής, σημειωματάρια, μολύβια, συσκευή μέτρησης ήχου

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 18

ΤΙΤΛΟΣ: Γνωριμία μ' ένα δέντρο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Γνωριμία με ένα δέντρο με όλες τις αισθήσεις

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυσική ιστορία, φυτολογία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Καλλιέργεια των αισθήσεων
- Δημιουργία συναισθηματικής σχέσης του μαθητή με το δέντρο
- Βιωματική απόκτηση γνώσεων για το δέντρο και το περιβάλλον του δένδρου
- Αισθητική ανάπτυξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Αν υπάρχουν δέντρα στην αυλή μπορούμε να κάνουμε την παρακάτω δραστηριότητα. Τα παιδιά χωρίζονται σε ολιγάριθμες ομάδες. Σε κάθε ομάδα δένουν ένα μαντήλι στα μάτια ενός από τα μέλη της, έτσι που ο μαθητής να μη βλέπει. Τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας οδηγούν το παιδί που δεν βλέπει προς το δέντρο, ώστε να το εξερευνήσει με τις υπόλοιπες αισθήσεις του

Τα παιδιά με τα κλεισμένα μάτια μπορούν να αισθανθούν το φλοιό, να βάλουν τα χέρια τους γύρω από το δέντρό τους για να υπολογίσουν την περιφέρεια, να μυρίσουν και να αισθανθούν τα φύλλα, αν υπάρχουν κάποια που φυτρώνουν χαμηλά, να ψηλαφήσουν για να δουν αν οι ρίζες είναι εκτεθειμένες. Πρέπει, βέβαια, να φροντίσουμε ώστε να είναι ασφαλή από κλαδιά που πέφτουν χαμηλά. Αφού αισθανθούν το δέντρο και το γνωρίσουν καλά, μπορούμε να τα απομακρύνουμε και να τα αφήσουμε να το «αναγνωρίσουν». Τα παιδιά θα μπορούσαν να αναλάβουν αυτού του είδους την δραστηριότητα κρατώντας το χέρι ενός ενήλικα. Αυτή η φυσική επαφή με το δέντρο γεννάει ένα δεσμό ανάμεσα στο δέντρο και στο παιδί που αυξάνει το ενδιαφέρον του παιδιού για το δένδρο.

Αφήνουμε όλα τα παιδιά να εξετάσουν τις σχισμές / ρωγμές στο φλοιό, τις ρίζες και το κάτω μέρος των φύλλων, τους μύκητες κ. ά. χρησιμοποιώντας φακούς και καθρέφτες. Ζητείστε από τα παιδιά να ξαπλώσουν κάτω από το δέντρο και να περιγράψουν τι βλέπουν.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 19

ΤΙΤΛΟΣ: «Ημερολόγιο ενός δέντρου»

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Καταγραφή, με ποικίλους τρόπους, των αλλαγών που συμβαίνουν σ' ένα δέντρο για ένα συγκεκριμένο διάστημα

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυσική ιστορία, φυτολογία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Εξάσκηση στην παρατήρηση καταγραφή δεδομένων
- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Καλλιέργεια των αισθήσεων
- Δημιουργία συναισθηματικής σχέσης του παιδιού με το δέντρο
- Βιωματική απόκτηση γνώσεων για το δέντρο
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Ζητήστε από τα παιδιά να «υιοθετήσουν» ένα δέντρο της αυλής. Προτείνετε τους να κρατήσουν ημερολόγιο του δέντρου για ένα τρίμηνο ή για ολόκληρη τη χρονιά. Σ' αυτό να αναφέρουν εποχιακές αλλαγές και λεπτομερείς παρατηρήσεις χρησιμοποιώντας φωτογραφίες, τυπώματα φύλλων, δείγματα του φλοιού, μετρήσεις, έργα τέχνης, ποιήματα, γραπτά κείμενα και επιστημονικές έρευνες.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 20

ΤΙΤΛΟΣ: Το κυνήγι του φύλλου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά προσπαθούν να βρουν φύλλα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυτολογία, φυσική ιστορία, καλλιτεχνικά

ΣΤΟΧΟΙ:

- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Όξυνση των αισθήσεων
- Δημιουργία συναισθηματικής σχέσης του παιδιού με το δέντρο
- Βιωματική απόκτηση γνώσεων για το δέντρο
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων
- Αναγνώριση των διαφόρων ειδών φυτών που υπάρχουν στην αυλή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Βγάλτε τα παιδιά στην αυλή του σχολείου ή σε γειτονικό πάρκο και ζητήστε τους να βγουν στο «κυνήγι». Δώστε τους ένα σκοπό για το κυνήγι τους. Ζητείστε τους να φτιάξουν έκθεση των ευρημάτων τους ή μια καλλιτεχνική σύνθεση.

τ

Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να έχει άλλο αντικείμενο, αρκεί να ζητήσετε από τα παιδιά να ερευνήσουν άλλα προβλήματα π.χ.

- Τα μεγάλα φύλλα πέφτουν γρηγορότερα από τα μικρά;
- Μερικά φύλλα σαπίζουν γρηγορότερα από άλλα
- Γιατί οι λειχήνες λέγονται δείκτες μόλυνσης; Βρείτε στοιχεία για τις λειχήνες που μεγαλώνουν πάνω στα δέντρα.
- Είναι τα δέντρα καλά μέρη για να καταφύγει κανείς από κάτω τους κατά τη διάρκεια μιας καταιγίδας; (Αυτό θα εμπνεύσει μεθόδους να ερευνήσουν τις διαφορετικές ποσότητες βροχόπτωσης κάτω από ένα δέντρο).

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 21

ΤΙΤΛΟΣ: Η κοινωνία ενός δέντρου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά μελετούν το σύνολο των ζωντανών οργανισμών που ζουν σ' ένα δέντρο

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυτολογία, ζωολογία, φυσική ιστορία, βιολογία, οικολογία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Άσκηση στην έρευνα
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα περιβάλλοντος
- Δημιουργία συναισθηματικής σχέσης του παιδιού με το δέντρο
- Βιωματική απόκτηση γνώσεων για το δέντρο και το περιβάλλον του
- Ανάπτυξη ικανότητας διατύπωσης επιχειρημάτων
- Ικανότητα ανάληψης δράσης για αντιμετώπιση περιβαλλοντικού προβλήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Βοηθήστε τους μαθητές στην ανάπτυξη των επιχειρημάτων τους και στην οργάνωση και διεξαγωγή της συζήτησης. Αυτή η δραστηριότητα τους δίνει μια φανταστική ευκαιρία για να μάθουν για την οικολογία ενός δέντρου, την τροφική αλυσίδα και τους παράγοντες αποσύνθεσης, τη σημασία του στη βελτίωση των φυσικών παραμέτρων του περιβάλλοντος..

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 22

ΤΙΤΛΟΣ: Αναγνώριση φύλλου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά μελετούν τα χαρακτηριστικά διαφόρων φύλλων και τα κατηγοριοποιούν

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυτολογία, βιολογία, γλώσσα

ΣΤΟΧΟΙ: :

- Άσκηση σε μεθόδους έρευνας
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα περιβάλλοντος
- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατηγοριοποίησης
- Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Βγάζουμε τα παιδιά στην αυλή και τους ζητούμε να βρουν από ένα φύλλο.

- Κάθε παιδί πρέπει να βρει κι άλλους με το ίδιο φύλλο και όλοι να σχηματίσουν μια ομάδα.
- Μέσα στην ομάδα τους τα παιδιά κάνουν κατάλογο των χαρακτηριστικών του φύλλου έτσι ώστε να δοθεί μια προσεκτική περιγραφή.
- Οι περιγραφές μαζεύονται και ξαναμοιράζονται στις ομάδες τυχαία.
- Οι ομάδες πρέπει τώρα να προσδιορίσουν τα καινούργια τους φύλλα από τις περιγραφές.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 23

ΤΙΤΛΟΣ: Δεντρο- σκραμπλ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Μέσα από το παιχνίδι τα παιδιά γνωρίζουν χαρακτηριστικά διαφόρων δέντρων και άλλων φυτών

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Φυτολογία

ΣΤΟΧΟΙ :

- Άσκηση στην έρευνα
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα περιβάλλοντος
- Άσκηση της παρατηρητικότητας
- Γνωριμία με τα διαφορετικά είδη φυτών της αυλής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

- Κάνουμε έναν κατάλογο από δέντρα και άλλα φυτά που τα παιδιά γνωρίζουν στο περιβάλλον τους.
- Συλλέγουμε χαρακτηριστικά δείγματα από μέρη δέντρων, φύλλων, λουλουδιών κλπ (μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και φωτογραφίες τους)
- Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ομάδες και δίνουμε στα παιδιά από έναν αριθμό, αρχίζοντας από το «ένα» (έτσι σε κάθε ομάδα υπάρχουν π.χ. μαθητές από το «ένα» μέχρι το «δέκα»)
- Ένας μαθητής (ή ο δάσκαλος) επιλέγει και διαβάζει το όνομα ενός φυτού από τον κατάλογο, και συγχρόνως φωνάζει έναν αριθμό, που να αντιστοιχεί στα μέλη των ομάδων (π.χ. 1-10)
- Τα δύο παιδιά με τον ίδιο αριθμό (ένα από κάθε ομάδα) «παλεύουν» για να διαλέξουν το δείγμα που ανήκει στο φυτό που ακούστηκε.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 24

ΤΙΤΛΟΣ: «Πάνω και κάτω»

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά παρατηρούν και καταγράφουν τι βρίσκεται πάνω από το επίπεδο του κεφαλιού τους και στο επίπεδο του εδάφους και συνθέτουν πο

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ποίηση, φυσική ιστορία

ΣΤΟΧΟΙ: Ευαισθητοποίηση των μαθητών στις ομορφιές της φύσης, τους ήχους τις οσμές, τα σχήματα, τα χρώματα.
Καλλιέργεια ποιητικής έκφρασης
Ανάπτυξη δεξιοτήτων γραπτής έκφρασης
Άσκηση της παρατηρητικότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Βγάλτε τους μαθητές στην αυλή του σχολείου. Ζητήστε τους να παρατηρήσουν οτιδήποτε βρίσκεται πάνω από το επίπεδο του κεφαλιού τους. Πείτε τους να ψάξουν για λεπτομέρειες :το σχήμα από τα σύννεφα, τα χρώματα από τις στέγες, το πέταγμα των πουλιών, τις ουρές που αφήνουν τα αεροπλάνα κ.λ.π.

Στη συνέχεια πείτε στα παιδιά να κοιτάζουν χαμηλά και να παρατηρήσουν οτιδήποτε βρίσκεται στο επίπεδο του εδάφους: σκασίματα στο τσιμέντο, έντομα που τριγυρνούν εδώ και εκεί, φύλλα πεσμένα στο έδαφος. Πείτε στα παιδιά να κάνουν καταλόγους μ' αυτά που παρατηρούν και να συνθέσουν ένα στίχο ή ποίηση με τις λέξεις που θα καταγράψουν.

Πολλοί ποιητές, από το Σαίξπηρ ως τον Ουίτμαν, χρησιμοποίησαν λίστες και καταγραφές σαν μια δυναμική ποιητική επινόηση.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 25

ΤΙΤΛΟΣ: Περίπατοι με τις αισθήσεις

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά συγκεντρώνονται στις αισθήσεις τους για να νιώσουν τη φύση μέσα στην αυλή του σχολείου

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ποίηση, φυσική ιστορία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ευαισθητοποίηση των παιδιών στις ομορφιές της φύσης, τους ήχους και τις οσμές της.
- Άσκηση δημιουργικής παρατήρησης
- Εξάσκηση της μνήμης
- Άσκηση στην ποιητική έκφραση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Πάρτε τους μαθητές για μια βόλτα γύρω στην αυλή. Πείτε τους να συγκεντρωθούν στις αισθήσεις τους. Τι μπορούν ν' ακούσουν; Βοηθάει, αν κλείσουν τα μάτια τους. Στην αρχή όλοι οι ήχοι θα φαίνονται σαν ένας, αλλά σταδιακά θ' αρχίσουν να ξεχωρίζουν οι ιδιαίτερες νότες στην όλη ηχητική εικόνα.

Τι αισθάνονται; άνεμο; λιακάδα; Τι μυρίζουν; Πείτε τους ν' αγγίξουν τους τοίχους του σχολείου, τον κορμό των δέντρων. Τώρα πείτε τους να κοιτάξουν τριγύρω. Πώς φαίνονται τα αντικείμενα σε σχέση το ένα με το άλλο; το σχολείο σε σχέση με τον ουρανό, ο φράχτης σε σχέση με το γρασίδι; Τι λεπτομέρειες μπορούν να δουν στα κτίρια; είναι παλιά, καινούρια, ξεφλουδισμένα, νοτισμένα ;Πείτε τους να πάρουν κάτι από τον περίπατό τους- ίσως μια πέτρα, ένα φύλλο- για να τους βοηθήσει να θυμηθούν τα συναισθήματα που ανακάλυψαν.

Όταν γυρίσετε από τη βόλτα, πείτε στα παιδιά να βρουν λέξεις για να περιγράψουν αυτή την εμπειρία τους. Να βρουν πολύ συγκεκριμένες λέξεις για την περιγραφή τους.

Όταν τα παιδιά έχουν εισαχθεί σ' αυτό το πνεύμα της δημιουργικής παρατήρησης και το έχουν εξασκήσει αρκετές φορές, είναι έτοιμα να ξεκινήσουν να φτιάξουν με τις εμπειρίες τους ποιήματα.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 26

ΤΙΤΛΟΣ: Ταυτότητα χώρου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά παρατηρούν και δίνουν «ταυτότητα» σε σημεία της αυλής, στα οποία τοποθετούν φανταστικές ιστορίες

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ποίηση, έκφραση- έκθεση

ΣΤΟΧΟΙ:

- Συνειδητοποίηση της «ατμόσφαιρας» της αυλής και διαφόρων
- περιοχών της
- Ανάπτυξη της φαντασίας
- Ανάπτυξη της ποιητικής διάθεσης
- Ανάπτυξη συναισθηματικής σχέσης του παιδιού με την αυλή
- Ανάπτυξη γλωσσικής δεξιότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Μια πολύ σπουδαία πλευρά της σχολικής αυλής είναι η ατμόσφαιρά της. Αυτή την ατμόσφαιρα είναι κάτι που προσπαθούμε να επηρεάσουμε με διάφορους τρόπους, φυτεύοντας δέντρα, φτιάχνοντας παγκάκια ή τοποθετώντας ταμπέλες. Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά αναφερόμαστε στις επί μέρους περιοχές της αυλής ενώ σπάνια τους δίνουμε ένα όνομα

Το να δώσουμε ένα όνομα σε μια περιοχή, δημιουργεί ένα είδος ταύτισης μ' αυτή, συμβάλει στη οικειοποίησή της. Επίσης είναι ένας τρόπος για τα παιδιά να εκφράσουν τα αισθήματά τους για τη σχολική αυλή με λέξεις.

Ζητήστε από τους μαθητές να σκεφτούν δικά τους ονόματα για περιοχές του σχολείου.

Απ' τη στιγμή που ένας τόπος έχει όνομα μπορεί να γίνει αφορμή ή θέμα για ένα ποίημα. Πολλοί αρχαίοι λαοί πίστευαν ότι κάθε τόπος είχε το δικό του πνεύμα που προστάτευε την περιοχή. Ζητείστε από τα παιδιά να φανταστούν το πνεύμα για κάποιο από τα μέρη που «βάφτισαν».

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 27

ΤΙΤΛΟΣ: Ποίηση στο χώρο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Οι μαθητές αναρτούν πανό με ποιήματα ή αποσπάσματα ποιημάτων σε διάφορα σημεία της αυλής

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ποίηση

ΣΤΟΧΟΙ:

- Συνειδητοποίηση της «ατμόσφαιρας» της αυλής και διαφόρων περιοχών της
- Ανάπτυξη της φαντασίας
- Ανάπτυξη της ποιητικής διάθεσης
- Γνωριμία με την ποίηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Ένας άλλος τρόπος να δώσουμε μια ξεχωριστή ατμόσφαιρα σε συγκεκριμένες περιοχές στη σχολική αυλή και συγχρόνως να συνδέσουμε την ποίηση με το τοπίο στο μυαλό των παιδιών, είναι να φτιάξουμε πανό με ποιήματα. Αυτό είναι μια ιδέα που χρησιμοποιήθηκε στο μετρό του Λονδίνου, όταν το 1986 άρχισαν να βάζουν ποιήματα στους χώρους των διαφημίσεών του.

Τα πανό χρειάζεται ν' αλλάζουν σταδιακά, γιατί τα συνηθίζει κανείς και παύει να τα παρατηρεί.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 28

ΤΙΤΛΟΣ: Κυνήγι θησαυρού με ποίηση

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά «συναρμολογούν» ποιήματα, αφού συλλέξουν τα σκόρπια αποσπάσματά τους τα οποία έχουν τοποθετηθεί, γραμμένα σε καρτέλες, σε διάφορα σημεία της αυλής.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ποίηση, γλώσσα

ΣΤΟΧΟΙ:

- Συνειδητοποίηση της «ατμόσφαιρας» της αυλής και διαφόρων περιοχών της
- Ανάπτυξη της φαντασίας
- Ανάπτυξη της ποιητικής διάθεσης
- Γνωριμία με την ποίηση
- Άσκηση στην κατανόηση της δομής του ποιήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Το κυνήγι θησαυρού με ποίηση είναι ένας τρόπος να χρησιμοποιήσουμε το φυσικό χώρο της σχολικής αυλής, για να βρούμε το νόημα της ποίησης. Φτιάχνετε καρτέλες με ποιήματα και τις κόβετε κατά στίχο, στροφή ή ενότητα.

Τοποθετείτε τις καρτέλες σε διάφορα μέρη της σχολικής αυλής. Όταν οι μαθητές μαζέψουν όλες τις καρτέλες, θα προσπαθήσουν να «ξανασυναρμολογήσουν» τα ποιήματα. Ρωτήστε τα να σας πουν τι σκέφτονται για το κάθε ποίημα. Συνήθως τα παιδιά «συναρμολογούν» τα ποιήματα σύμφωνα με τη διάθεσή τους και όχι με λογική σειρά.

ΥΛΙΚΑ:

Κάρτες με στίχους από διάφορα ποιήματα

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 29

ΤΙΤΛΟΣ: Γένεση 2.9

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Ανάλυση του εδαφίου μέσα από την παρατήρηση της φύσης

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Θρησκευτικά, φυτολογία, ζωολογία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης
- Γνώση μέσα από την παρατήρηση
- Γνώση της δυναμικής της φύσης, της αρμονίας της, των νόμων της και της θείας πρόνοιας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ Αναφορά στη Γένεση 2.9.

- Εξετάζουμε τη πολυμορφία της φύσης Αναφερόμαστε στην ονομασία των λουλουδιών, των πουλιών κλπ και τις δικαιολογούμε
- Εξηγούμε το «κατακυριεύσατε» (δωρεά της φύσης, επιβολή της λογικής, πού εντοπίζεται, πώς εκδηλώνεται)
- Αναλύουμε την έκφραση «Φως του ήλιου-άκτιστον Φως». Συγκρίνουμε τον Αδάμ του εδαφίου με τον σύγχρονο άνθρωπο

Επιστροφή στη τάξη:

- ανάγνωση της περικοπής απ' τη Γένεση 2.9
- αναφορά στη σχετική τοιχογραφία που φέρει τον Αδάμ να ονομάζει τα ζώα (προβολή διαφάνειας)
- «Φως του ήλιου- άκτιστον φως» συλλογή σχετικών εκφράσεων.

Παρατηρήσεις όσον αφορά το «κατακυριεύσατε»

- α) κακή χρήση
- β) σημασία της φροντισμένης αυλής που την άνοιξη διατρανώνει την δυναμική της φύσης και του δημιουργού
- γ) Εκδήλωση της σοφίας του θεού μέσα από την ύπαρξη «χελιδονοφωλιάς»

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 30

ΤΙΤΛΟΣ: Παιχνίδια στο χώρο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: παραδοσιακά παιχνίδια που ασκούν τα παιδιά σε νέες δεξιότητες.

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Λαογραφία, λογοτεχνία, θέατρο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Γνωριμία με παραδοσιακά παιχνίδια
- Αποδοχή -ενσωμάτωση παιδιών μειονεκτικών ομάδων μέσα από τη γνωριμία με κοινά στοιχεία του πολιτισμού τους όπως το παιχνίδι
- Απόκτηση σχεδιαστικών δεξιοτήτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες 4 ατόμων. Συγκεντρώνουν τις πληροφορίες, τις καταγράφουν, παίζουν τα παιχνίδια στο χώρο, σχεδιάζουν στο χώρο, φωτογραφίζουν τη δράση τους.

Οι ανοικτές-κλειστές δομές των παιχνιδιών συνήθως τους επιτρέπει να ενσωματώνουν καινούργια πράγματα και πολλά από αυτά αφήνουν περιθώρια για ενδιαφέρουσες παραλλαγές (γυρίσματα). Καθώς η κοινωνία μας γίνεται ολοένα και πιο πολύ-πολιτισμική και υπάρχουν νέες επιρροές, τα παιδιά μπορούν να παίζουν στην αυλή παιχνίδια που προέρχονται από μια ποικιλία πολιτισμών.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 31

ΤΙΤΛΟΣ: Ο πλανήτης γη

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Αποτύπωση των ηπείρων στον αύλειο χώρο

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Γεωγραφία

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ευαισθητοποίηση των παιδιών για το χώρο του Σχολείου.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιασμού
- Συνειδητοποίηση της έννοιας του παγκόσμιου χωριού.
- Εξοικείωση με την κατασκευή και χρήση χαρτών.
- Άσκηση στη χρήση της κλίμακας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Χωρισμός των παιδιών σε 5 ομάδες που η κάθε μια θα αναλάβει τη μελέτη μιας ηπείρου και θα αναλάβει να τη σχεδιάσει στο χώρο.

ΥΛΙΚΑ: Χάρτες, χαρτόνια, μαρκαδόροι, χρώματα, πινέλα, χάρακες, μετροταινία.

ΦΥΛΛΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ 32

ΤΙΤΛΟΣ: Αναπαράσταση σκηνών από την ιστορία

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: Τα παιδιά δραματοποιούν εικόνες από την ιστορία στην αυλή του σχολείου

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ιστορία, θέατρο

ΣΤΟΧΟΙ:

- Γνώση της ιστορίας με τρόπο βιωματικό
- Ανάπτυξη της ομαδικότητας
- Άσκηση στην έρευνα
- Ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας
- Άσκηση στη θεατρική έκφραση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Όταν τα παιδιά έχουν εξασκηθεί στη δημιουργία ομαδικών εικόνων, μπορεί να οργανωθεί ένα φαντασμαγορικό υπαίθριο θέαμα με ιστορικές στολές.

Ένα τέτοιο θέαμα είναι μια ημιδραματοποιημένη παρουσίαση ενός θέματος. Αντίθετα από ένα θεατρικό έργο, το οποίο ερευνά μια κατάσταση, το θέαμα αυτό είναι συνήθως το αποτέλεσμα μιας έρευνας. Για παράδειγμα, τα παιδιά που διδάχτηκαν Αρχαία Ιστορία θα μπορούσαν να παρουσιάσουν μερικές εικόνες με κοστούμια εποχής, ένα θέαμα της Αρχαίας Σπάρτης, Αθήνας κλπ

Αυτές οι εικόνες δεν χρειάζεται να συνδέονται μεταξύ τους. Θα διασυνδέονται μόνο θεματικά. Αυτό, βεβαίως, κάνει το στήσιμο ενός μεγάλου τέτοιου θεάματος πολύ ευκολότερη υπόθεση από το ανέβασμα ενός θεατρικού έργου με σκηνές που η μια να ακολουθεί την άλλη. Κάθε ομάδα παιδιών μπορεί να δουλέψει στην ανάπτυξη της δικής της εικόνας ανεξάρτητη από τις άλλες.

Συνήθως ένα τέτοιο θέαμα είναι στατικό. Μπορούμε όμως να προσθέσουμε στοιχεία, όπως μουσική και χορό.

**ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

CDROM

Γενικά για το CDROM

Στο CDROM παρουσιάζονται τα στάδια και η μεθοδολογία που μπορεί να εφαρμοστεί σε ένα πρόγραμμα για την αναβάθμιση του υπαίθριου σχολικού χώρου σε ελληνικά σχολεία, Γυμνάσια και Λύκεια.

Σκοπό; του CDROM είναι να αποτελέσει ένα σύγχρονο εργαλείο που θα βοηθήσει τα μέλη της σχολικής; κοινότητας να βελτιώσουν αισθητικά και λειτουργικά τον υπαίθριο σχολικό χώρο ώστε να ανταποκρίνεται σε σύγχρονες απόψεις για το ρόλο του περιβάλλοντος στην αγωγή και εκπαίδευση. Το προϊόν απευθύνεται :

1. Σε εκπαιδευτικούς; που επιθυμούν να βελτιώσουν τον υπαίθριο σχολικό χώρο και να τον αξιοποιήσουν ως παιδαγωγικό εργαλείο, στα πλαίσια σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, που αναγνωρίζουν το περιβάλλον ως παράγοντα της εκπαιδευτικής; διαδικασίας.
2. Σε μαθητές που θέλουν να συμμετέχουν στον επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου ώστε να εξυπηρετεί και να ενισχύει επιθυμητές συμπεριφορές και τρόπους χρήσεις που θα κάνουν ευχάριστη τη παραμονή τους στο σχολείο.

Κείμενα-επιμέλεια

Κωσταντία Ταμουτσέλη

Σχολεία που συνεργάστηκαν

Το 20 Ενιαίο Λύκειο Νεάπολης (πρώην ΕΠΛ)

Το 30 Γυμνάσιο Νεάπολης

Το 20 Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης;

Το 50 ΤΕΕ Ηρακλείου Κρήτης

Το Ενιαίο Λύκειο Ληξουρίου Κεφαλλονιάς

Το Γυμνάσιο Μεσοποταμίας Καστοριάς

**ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

VIDEO

Γενικά για το VIDEO

Στην ταινία παρουσιάζονται τα στάδια που ακολουθήθηκαν και η μεθοδολογία η οποία εφαρμόστηκε πιλοτικά σε ένα πρόγραμμα για την αναβάθμιση του υπαίθριου σχολικού χώρου σε ελληνικά σχολεία, Γυμνάσια και Λύκεια, που συμμετείχαν σε πρόγραμμα πολυεταιρικής σύμπραξης; των προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας με θέμα «Υπαίθριο; σχολικός χώρος, εργαλείο αγωγής και εκπαίδευσης». Σκοπός της ταινίας είναι να αποτελέσει ένα εργαλείο που θα βοηθήσει τα μέλη της σχολικής; κοινότητας να βελτιώσουν αισθητικά και λειτουργικά τον υπαίθριο σχολικό χώρο ώστε να ανταποκρίνεται σε σύγχρονη; απόψεις για το ρόλο του περιβάλλοντος στην αγωγή και εκπαίδευση .

Η ΤΑΙΝΙΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

1. Σε εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να βελτιώσουν τον υπαίθριο σχολικό χώρο και να τον αξιοποιήσουν ως παιδαγωγικό εργαλείο, στα πλαίσια σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, που αναγνωρίζουν το περιβάλλον ως παράγοντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
2. Σε μαθητές που θέλουν να συμμετέχουν στον επανασχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου ώστε να εξυπηρετεί και να ενισχύει επιθυμητές συμπεριφορές και τρόπους χρήσει; που θα κάνουν ευχάριστη τη παραμονή τους στο σχολείο.
3. Στην τοπική αυτοδιοίκηση που ενδιαφέρεται να βελτιώσει την αισθητική και λειτουργική ποιότητα του σχολικού χώρου μετρόπο που να ανταποκρίνεται σε σύγχρονη; παιδαγωγικές προσεγγίσεις και τις πραγματικές ανάγκε; των μαθητών.
4. Σε αρχιτέκτονες, αρχιτέκτονες τοπίου, ιδιώτες ή υπαλλήλου; δημόσιων φορέων που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν συμμετοχική; διαδικασίες στο σχεδιασμό του υπαίθριου σχολικού χώρου.

Σενάριο-Σκηνοθετική επιμέλεια

Κ. Ταμουτσέλη